

5457

OÜ T-LINNAPROJEKT

Nunne 11B-5, 10133 Tallinn

tel/fax 6 44 35 38

reg. Nr. 10059833

MTR EP 100 59 833-0001

E 160/2004-P

KOOSKÖLASTATUD
 26.06.08 a. NR. 9619
 Tallinna Kultuuriväärtuste Amet

Tallinna Kultuuriväärtuste Amet
 HENRY KUNINGAS
 Muinsuskaitse osakonna juhtivspetsialist

KOOSKÖLASTATUD
 25.04.2011 a. NR. 15519
 Tallinna Kultuuriväärtuste Amet
 HENRY KUNINGAS
 Muinsuskaitse osakonna juhtivspetsialist

Objekti aadress: Tallinn, Uus tn 19/Vene tn 30

Omanik/Tellijaja: Tallinna linn/Tallinna Kesklinna Valitsus

Töö nr. 09-08

Tallinn, Uus tn 19/Vene tn 30 asuva

hoone restaureerimiseks, remondiks ja kasutamise otstarbe
määramiseks

MUINSUSKAITSE ERITINGIMUSED KOOS KULTUURIVÄÄRTUSLIKE TARINDITE JA DETAILIDE INVENTEERIMISEGA

Tegevdirektor

Tiina Linna

Tallinn, juuni 2008. a.

N9

5457

SISUKORD.

1. ÜLDANDMED.

2. KINNISTU 417 HOONESTUSLUGU.

Väljavõte „Ajaloolisest õiendist“, KRPI, Töö nr. I-88268, 1989.a., ajaloolane Juta Saron.

Lisa: Koopia samast „Ajaloolisi ja ehitusloolisi andmeid.“

3. PRAEGUNE OLUKORD.

4. KULTUURIVÄÄRTUSLIKUD TARINDID JA DETAILID (inventeerimine)

5. MUINSUSKAITSE ERITINGIMUSED.

6. ILLUSTRATIIVNE MATERJAL.

6.1 Tallinna vanalinna kvartal 11 skeemiplaan, m. 1:500

6.2 Väljavõte, Tallinna kaardist 1797.a

(kinnistu 417 piirid, hoonestus ja Bremeni torn märgitud).

6.3 Väljavõte, Tallinn 1825.a. Uue tänavaseina joonisest

6.4 Koopia, Hoone ehitusprojektist, arhitekt Otto Scott, 1904.a.

7. FOTOD. Fotode nimekiri.

8. JOONISED.

8.1. Keldrikorruse plaan

kultuuriväärtuslike detailide inventeerimine, m. 1:200

U-1

8.2. 1.korruse plaan

kultuuriväärtuslike detailide inventeerimine, m. 1:200

U-2

8.3. 2.korruse plaan

kultuuriväärtuslike detailide inventeerimine, m. 1:200

U-3

8.4. 3.korruse plaan

kultuuriväärtuslike detailide inventeerimine, m. 1:200

U-4

Tallinnas ,Uus tn.19/Vene tn.30 asuva hoone restaureerimiseks,remondiks ja kasutamise otstarbe määramiseks

MUINSUSKAITSE ERITINGIMUSED
koos kultuuriväärtuslike tarindite ja detailide inventeerimisega

1.ÜLDANDMED.

Aadress: Tallinn, Uus tn.19/ Vene tn. 30

Kvartal: Tallinna vanalinna muinsuskaitseala kvartal nr.11

Kinnistu: endine ajalooline 417, vallasasi

Ehitisregister: asutusehoone 101028964

Omanik/eritingimuste tellija: /Tallinna Kesklinna Valitsus

Eesmärk: Hoone restaureerida, remontida ja leida ruumidele sobilik kasutus.

Muinsuskaitse : Hoone ei ole kultuurimälestis, kuid asub Tallinna vanalinna muinsuskaitsealas (kultuurimälestis Reg. nr.2589, Kultuuriministri 30.08.1996.a. määrus nr 10, (RTL 1997,5,27)

Varemkoostatud uurimis- ja projekteerimistööd:

- Ajalooline õiend, kunstiajaloolane Juta Saron , KRPI, 1989.a., Töö nr. I-88268;
- Keldrik ja tiibhoone rest.proj.arhitekt.osa,1996
- Piirdeaed,hoovi heakorrastus,suvekohvik,1995
- Keldri rekonstr.-tööjoonised.Köide I, 1988
- Restoran-kohviku arhit.-osa tööprojekt, 1994
- Restaureer. Tööprojektl . Välistrepp,ja uks,1991
- I korruse ruumi kohvikuna k/võtmise projekt, 2001

2. KINNISTU 417 HOONESTUSLUGU.

Väljavõte „Ajaloolisest õiendist „1989.a.KRPI , kunstiajaloolane Juta Saron

Nagu omandiloo lõigu alguses nimetatud , koosneb kinn.417 kahest eraldi nr-ga krundist, mis ühendati alles 1880.a. Bremeni torni poolne krunt oli puuviljaaiana hoonetsmata kuni 20.saj.alguseni. teise krundi hoonestuse kohta, milline lammutati 20.saj.algul, on otsene mäрге arhiividokumentides alles 18.saj.viimasest veerandist. 1773.a.tõllakuur (Wagenschauer) ja 1779.a. elumaja (Wohnhaus).1819.a.on kirjas konkreetsem „kivist elumaja“. Neile nappidele sõnalistele allikatele annavad olulist lisa graafilised allikad: Tallinna plaan 1797.a., Insenerkomando Tallinna tänavseinte joonised 1820-25.a. ja kinnistu plaan 1889.a.

1797.a. kaardi ja 1889.a. kinnistuplaani kõrvutamise näitab, et hoonestussituatsioon on mõlemal aastal ühesugune-linnamüüri ääres: elamu, vahepeal aed ja hoov. Seoses praeguse elamu (lossi) omapärase asendiplaaniga mõlemal pool linnamüüri tuleb peatuda ka kinnistuga külgneval, teisel pool vastu linnamüüri asetseval kõrvalhoonel, mis fikseeritud 1797.a. plaanil. Selle ehitise kohta kirjutab E. Nottbeck 1884.a. järgmist: Märkimisväärseks jäänuseks sellisest kivihoonest on veel Revalis olemas seesama kõrvalhoone (Nebengebäude) parun Girardi kinnistul Vene tänaval, mille alumist korrust praegu hobusetallina (Pfedestall) ja ülemist heinalaona (Heuraum) kasutatakse ja mis veel umbes 50 a. eest, s.o. 1830.a.- oli (J.S) kandis nime „Rahlings Steinhaus“. Katus on olemasolevate tunnuste järgi olnud kõrgem ja teravam, gooti stiilis sissekäigu värav tänavalt on kinni müüritud. Ülemisel korrusel on tavaline aidaruum (Speicherräume) luugiga tänava poole ja selle ruumiga ukse kaudu ühendatud tuba õuevärava kohal, millel üks kolme avaga tänavapoolne aken ja ühes nurgas hallist marmorjast kivist kamin koos korstnaga“.

Kirjeldatud kõrvalhoone on märgitud ka 1820-25.a. tänavaseinte joonisel Vene tn., kus on näha linnamüüri kõrguse hoone kontuurid, kuid fassaad jäetud välja joonistamata. Selle kõrvalhoone põhiplaan kajastubki praeguse hoone Vene tänavale ulatuva osa mõõtudes.

Kinnistu maa-alal asuva linnamüüriäärse „tõllakuuri“ kohta pole graafilist materjali peale põhiplaani 1797.a. kaardil ja 1889.a. kinnistu plaanil.

1889.a. augustis palub parun Etienne Girard de Soucanton, „laguneva kivist aida (Speicher) hoovis samal kohal ja samades piirjoontes, ainult 3jalga madalamana uuesti üles ehitada“, projekteerib arh. R. Knüpffer.

Mõned aastad varem - 1883.a. on arh. Knüpffer projekteerinud kaupmees Chr. Rottermannile Girardi aiale piiriks, otse Bremeni torniga kohakuti, keldriga kivist aida. Umbes samal ajal on A. Girard 1842.a.-st tema valduses olnud Bremeni torni remontinud, nagu märgib E. Nottbeck 1884.a. (hiljuti vanal kujul remontinud“). Ilmselt on A. Girardile seejuures otseseks nõuandjaks ja õhutajaks olnud ajaloolasest väimees E. Nottbeck. On ju teada, et baltisaksa protest muinsuste lammutamise vastu tekitas 19. saj. keskpaigast alates üldsuse huvi tõusu muinsuste säilitamise ja korrastamise vastu.

Elumaja (mida nimetatud 1779.a. ja mille põhiplaan näha 1797.a. kaardil) fassaadijoonis näitab tüüpilist kõrge kelpkatusega barokiperioodil elamut, seitsme aknaga põhikorrusel ja kolme aknaga katuseerkeril. Sissekäiku tänava poolt ei ole (võrdluseks: naabermajadel praegused Uus 15 ja 21-on 5-teljeline jaotus ja üks fassaadi keskosas). Samasugune, hoovipoolse tiivaga paremal pool ja väikese eenduva esikuga vasakul on maja olnud ka 19. saj. lõpus-1889.a. muutumatuna on püsinud 19. saj. lõpuni kinnistu hoonestussituatsioon tervikuna, seda tõendab 1797.a. kaardi ja 1889.a. kinnistuplaani võrdlemine: tõllakuur(ait) linnamüüri vastas ja elamu tänava ääres. Arhiividokumentidele toetudes võib väita, et hiljemalt 1770-il on kinnistul olnud nii tõllakuur

(nimetamine 1773) kui ka kivist elumaja (1779), need on püsinud seal veel 1889.a.

Elamu seisukorrast 1889.a. töllakuuri (aida) ümberehituse dokumendid ei kõnele.

Järgmine dokument on juba 20.sajandist- parun Etienne Girard de Soucantoni palve linnavalitsusele, dateeritud 4.märtsiga 1903:“...lubada mul ehitada kivist, asbest-tsement plaatidest katusega ja kivist treppidega maja oma kinnistule“.

Puuduvad vihjed sellele, kas olemasolev elamu ja töllakuur olid selleks ajaks juba lammutatud või tehti seda vahetult enne ehitustööde algust.

Ehituse projekteerijaks ja järelvalve teostajaks oli arhitekt Otto Schott. Ehituse (ja kanalisatsiooni) projektid (joon...) kinnitati linnavalitsuses 7.aprillil 1904.a. Sama aasta on tõenäoliselt ka ehituse algusaasta, sellest aastast pärinevad projektid, millistel tuulelipp kannab aastaarvu „1904“. On teda veel, et järgmisel aastal oli maja veel ehitusjärgus, vähemalt märtsi kuus (palve ehitada ajutine puust trepp kontori jaoks, ehitatavas majas).

Ehitustoimiku järgmine dokument on alles 1930.a. 25.septembrist, kui üks Kochidest (eesnimi allkirjas ebaselge) palub:“...minu maja...ümber ehitada“; tegemist on garaaži väljaehitamise (parempoolse külje linnamüüri äärsesse tiiba). Projekt kinnitati 30.sept.1930.a.

Eramu(loss) on Tallinnas aastail 1903-1905 populaarseks saanud Põhja-saksa tellisgootikale orieteeritava neogootika üks näidetest. Osaliselt kolme, osaliselt kahekorruseline liigendatud põhiplaaniga hoone on kollasest tellisest, teisel poole linnamüüri jääv kitsas kompaktne hooneosa punasest tellisest. Sokkel on klombitud paest. Nagu märgitud, hoone plaanilahenduse teeb unikaalseks ehitise paiknemine mõlemal pool linnamüüri (müüris on kolm ava hooneosade ühendamiseks). Teisel pool (s.t. Vene t.pool) linnamüüri oleval kahekorruselisel osal puudub väljapääs Vene tänavale, tema suurus ja asukoht lubavad väita, et selle osa projekteerimist on inspireerinud seal ammu olnud kivist kõrvalhoone, mis 19.saj.lõpus oli hobusetall ja heinaladu.

Ühendus Vene tänavaga on otse Bremeni torni kõrval oleva linnamüüri läbiva ukse kaudu. Uue tänava poolsed kaks sissepääsu asuvad parempoolses küljes, eraldi trepp läheb esiküljel asetsevasse tornikesse. Hoone põhiosal on lameda ümarkaarega kahe- ja kolmeosalised erineva raamijaotusega aknad, Vene t.poolsel osal valdavalt kaheosalised aknad. Fassaadi ilmestamiseks on kahel aknal gooti kaare raamistus, kahel risaliidil tõmbiotsalised kolmnurkfrontoonid, sakmelise joonega karniisid, müüriankrud,roosaknad gooti kaare kohal, torni keskosal kitsas astmeline kolmikaken.

Uue tänava ääres piirab krundi raudvarbadest ,kivipostide vahel olev piire.Värav on olnud krundi parempoolses nurgas, seega arvestati ka „lossi“ piirde projekteerimisel kinnistu ajaloolist õuevärava asukohta. Hoone ees on 1930.a.-tel kasvanud suured puud (olid jalakad ja muud), viljapuid ei olnud.

Ka polnud nendel aastatel teenistuses aednikku.

Aastatel 1934-1940 on olnud hoone igal korrusel erinev kasutus.. Eesti kultuurilooga on vahetult seotud II korrus, kus paiknesid seltside ruumid (ruumide jaotus märgitud joon..). Vene t.poolses osas olid ruumid Kaubandus-Tööstuskojale. Hoone põhiosa I korrus valdajaks oli Insenerikoda (aadressiga Vene 30), Eesti keemikute Selts, ajakirja „Tehnika Kõigile“ toimetus. Põhjalik remont ja uus sisekujundus tehti 1939.a. Mäletatavasti olnud söögitoa ja saali seinad pruunides –beežides toonides, saalis kreemid kardinad ja elevantiluukarva istmed. Söögitoa puust baarilett imiteeris saali vana kaminat (fotod..) Uue sisekujunduse tgemisel olevat tahetud kamin likvideerida, kuid Girard polevat lubanud. Eelõeldu ja lisatud ümberpildististused on väikesed killud eramu olustikust ja II korruse interjööridest vahetult enne 1940.a.

Hoone kasutus alates 1940.a.on säilitanud välisilme, likvideerinud aga sisekujunduse ja teinud planeeringus muudatusi. Hoone sisearhitektuuri muutvaks on olnud läbi hoone ulatuva valgusšahti kinni ehitamine. Hoovi Bremeni torni poolsesse külge on ehitatud sissepääse Uus tn.17 kinnistu hoonetesse.l

3. Ajaloolisi ja ehitusloolisi andmeid

A. Kinnistu 417 omandilugu

Uus tänav¹ (saksa k. Neugasse; vene k. Zemljanaja), mille rajamisaastaks on nimetatud 1653, on esimene väljaspool kesk-aegset tuumikut tekkinud tänav, selle tekke eelduseks on 17. saj. keskpaiku alanud linnamüüri eesvalli rekonstrueerimine linna idaküljel. Tänav rajati vallikraavi ja muldkindlustuste kaugemale vabanenud maa-alale paigutamise tulemusel; endine vallide ja linnamüüri vahel olnud maa-ala tasandati ja anti välja ehituskruntideks neile linnakodanikele, kellede krundid ja aedad jäid uute muldkindlustuste alla. Piki tänavat voolas algul lahtine linnaveskite veekanal, mis 1692.a. kaeti ajutise palkkattega. 1730.a. tänav sillutati. 17. saj. ehitatud hoonestus oli puidust, 18. saj. ehitati nende asemele hoopis kindlamad kivist hooned (Märkimisväärne 1751.a. ehit. barokk) mantelkorstnaga kanepipraakimise hoone Uus 15).²

Et ehitussituatsioon vaadeldaval krundil on tundmatuseni muutunud, siis kõigepealt järgnev sissejuhatav selgitus. Kõnealune kinnistu (nagu teisedki Uue t. linnapoolse külje krundid) paikneb pikliku siiluna Uue t. ja Vene t. (saksa k. Russ-strasse, vene k. Nikolskaja) äärse linnamüüri vahelisel alal (joon. 1) laiusuga u. 10 sülda ja pikkusega üle 20 sülla. See oli hoonestatud ala kinnistu nr.-ga 417, politsei nr.-ga 351 (nr. enne 1888.a. - 65). Selle krundi kõrval paiknes umbes sama suurtes mõõtudes ja sama kujuga hoonestamata krunt, "aed nr. 352" (varem nr. 64), mis ulatus kuni Bremeni tornini.³ Praegune hoone ("loss") Uus 19 hõlmab mõlema nimetatud krundi tagaosa.

Nagu märgitud, on Uus tänav tekkinud 17. saj. keskel. Kõnealuse kinnistu omandiloo kohta on esimesed arhiividokumendid aastast 1695.⁴ 18. okt. 1695.a. Magistraadi Pearaamatu sissekanne ütleb, et 1691.a. 4. sept. on raenõunik Arendt Stippelile antud kasutamiseks Uuel tänaval Pauli Strueri ja Johan Lantingi platside vahel kanalit (meenutuseks: sel aastal veel lahtine, järgmisel aastal kaeti ajutise palkkattega) linnamüürini 211³/₄ ruut-sülla suurune plats "koos kõigi sinna juurde kuuluvate vabaduste ja õigustega... omamiseks ja tarvitamiseks".

25. okt. 1695.a. sissekande järgi loovutab A. Stippel 13. juunil s.a. sama platsi oma väimehele, linnakodanik Peter Eckholtz Victorsohnile.

3. aug. 1695.a. on sõlmitud ostu-müügi leping, millega P.E. Victorsohn müüb äialt saadud platsi linnakodanik Johan Clayhillsile.

Sellest ajast on pea kogu järgneva, 18. saj. jooksul kinnistu valdajateks Clayhillsid ja nende pärijad.

16. apr. 1725.a. ostulepingu järgi saab omanikuks kaupmees Thomas Clayhills.⁵ Omanduseks on Clayhillsi aia ja hr. Reimersi kruntide vahel "olemasolev aed koos selle juurde kuuluvate perfinentsidega".

20. okt. 1727.a. kandis Th. Clayhills ette pärandi jagamise lepingu, mille järgi ta vend, kaupmees Herman Clayhills saab eelpool nimetatud aia "koos perfinentsidega". Neabriks on kirjas klaassepp Johann Samuel Reimers.

Ajaliselt järgnev on Rae Protokolliraamatus⁶ sissekanne 1746.a. sügisest, kus seisab, et "vürst Repnini korraldusel tahab kapten Wriesberg Th. Clayhillsi ja Mansfeldti krunte maksu eest", et sinna püssirohukeldrit ehitada. Omanikud ei saa kindral-kuberneri nõuet täita ja Raad peab järele mõtlema, et suure kanali tõttu ei ole koht püssirohukeldri jaoks sobiv.

27. okt. 1766.a. jagatakse Th. Clayhillsi pärandit, milleks nim. ikka "aeda koos pertinentsidega".

26. apr. 1773.a. Clayhillsi pärandi jagamisel jääb väimees Gottlieb Pfütznerile aiaplats "vilja- ja kirsipuudega" ja "müüri ääres asuv tõllakuur (Wagenschauer)", millele vabalt sisse- ja väljasõit peab olema. Krundi asukohta on selgitatud järgmiselt: "Hermann Johan Clayhillsi aia ja nüüdsest klassepp Christoph Timmermannile määratud maja vahel".

22. okt. 1779.a. pärineb pikk ja keeruka sõnastusega sissekanne, mis kokkuvõtlikult peaks märkima seda, et Berend Heinrich Koch teatab, et õndsas raenõunik H.J. Clayhillsi aia ja klassepp F.Ch. Timmermanni elumaja vahel olev aiaplats on Kochi nimel. Tõllakuur kuulub endiselt G. Pfütznerile. Esmakordselt on kinnistul him. nüüd ka elumaja (Wohnhaus) ja et selle loovutavad kontra-admiral Alexius v. Schelting ja Anna Christina Busch kiriku eestseisjale Johann Christian Wistinghausenile, koos aiaplatsiga.

5. mail 1780.a. müüb J.Ch. Wistinghausen H.J. Clayhillsi aia ja klaassepp F.Ch. Timmermanni elumaja vahel asuva krundi - "elumaja koos platsi ja kõige sinna kuuluvaga", Suure Gildi ja kiriku eestseisjale Wilhelm Hetlingule.

19. saj. esimene dokument Tallinna Magistraadis kõneleb, et 1819.a. eelviimasel päeval on Tallinna kaubandusnõunik Vassili Tšernjagini poeg Aleksander esitanud dokumendi, mis tõestab Tallinnas Uuel t. nr. 417 all kivist elumaja kuulumist tema isale (maja hinnatud 15.000 rbl. ja võlgades ei ole).⁷ See on esmakordne konkreetsem mäрге elamu iseloomustamiseks ja tõenäoliselt on see maja kujutatud ka Inseneride Komando täna seinte joonisel 1820.-25.a. (joon. 2). Kaupmees Tšernjaginile on maja kuulumine tõestatud ka 1824.a. Aastal 1843 on kinnistul 417 majaomanikuks märgitud "Tšernjagini pärand" ja elanikuks (üürnikuks) C.Graf Mannteuffel.⁸

1864.a. kuulub "kivist elumaja" kindl^{nali}aproua Henriette v. Lingrenile ja viljapuuaed bürgermeister parun J.C. Girard de Soucantonile.⁹ Nimetatud aasta ei ole küll Soucantonide suguvõsa omandiõiguse päris alguseks, sest Girardi¹⁰ eravalduses oli juba 1842.a. Bremeni torn (vt. viide 3).

1879. ja 1880.a. on aia omanikuna kirjas parun A. Girard¹¹, kuid nüüd kuulub talle ilmselt ka elamu (Garten mit nr. 65 [selle nr. all oli varem kirjas maja ja selle tagune ala] zusammen taxirt).¹²

1893.a. on mäрге, et Girardi omanduses olev aed on kinnistu nr. 417-ga ühendatud (samasisuline oli ka eelnev, 1880.a. mäрге).

1889.a. on kinnistu tegelik omanik¹³ juba parun Etienne Girard de Soucanton¹⁴, kes hakkab tegelema krundi ümberhoonestamisega. Veel 1900.a. on omanikuna kirjas õnnis Arthur Girard.

1904.a. on kahe nr. all (351 - aed, 362 - hoonetega plats) oleva kinnistu 417 omanikuna kirjas Vene t. parun Etienne Girard.¹⁵ Eelmisel aastal on E.G. hakanud ajama uue elamu ehitamist.

Peale Etienne G. surma 1910.a. on olnud valdajaks parun William John Girard, kes päris peale "lossi" ka firma "Thomas Clayhills" šefi ja Suurbritannia viitsekonsuli ameti (elukohana on märgitud aga Vene t. 33).¹⁶

1930.a. on kinnistu omanikud Girardi pärijad, kellede volitusel tegutseb Koch. 1924.a. aadressraamat annab ka Vene 30 elanikuna "Girard, M.". (Arvatavasti on see sama krahvinna Girard, kes 1930.a. II poolel oli kõrges eas ja kelle majaosasse I korrusel oli pääs Vene tänavalt).

Edasi on maja kasutus olnud järgmine: hotell "Commerz" (võõrastemaja on olnud seal vähemalt a.-il 1924-31; 1938.-39.a. aadressraamat sellenimelist hotelli ei anna) - (vt. ka foto 2.1). Umb. 1935.a. kuni 1940.a. oli lossi II korrus seltside kasutuses, III korrus mälestuste põhjal "mingi riigisaadik, kes viibis rohkem välismaal, siin elas teenija peaaegu üksinda"; I korrusel eakas krahvinna Girard ja parun Taube.

1941.a. loss riigistati, valdajaks sai NSVL Sideministeeriumi Tallinna Telefonivõrk. Edasi on hoone hindamisakt alles 1971.a.-st mis fikseerib kauaaegse omanikuna M/V 25.¹⁷ Käesoleva ajaloolise õiendi koostajale ei ole kättesaadavad selle omandi kehtivuse algus- ja lõpudaatumid.¹⁸ ALMAVÜ Eesti NSV KK esimehe käskkirjaga anti Uus 19 ALMAVÜ Vahariiklikule Majale pikaajalisele rendile.

ENSV Ministrite Nõukogu otsusega 21. aprillist 1987.a. anti Uus 19 ALMAVÜ Maja bilanssi.

Eeltoodu kokkuvõtteks kinn. 417 omandilugu:

AASTA	OMANIK
1691	A. Stippel
1695	P.E. Victorsohn
1695	J. Clayhills
1725	Th. Clayhills
1727	H. Clayhills
1746	Th. Clayhills
1763	proua Clayhills
1766	H.J. Clayhills
1773	G. Pfütznér
1779	B.H. Koch J.Ch. Wistinghausen H.J. Clayhills (aed)
1780	H.J. Clayhills W. Hetling

1819	V. Tšernjagin
1843	Tšernjagini pärand
1864	J.C. Girard de Soucanton (aed) proua H. v. Lingren (maja)
1879	A. Girard de Soucanton
1889	E. Girard de Soucanton
1913	W. Joh. Girard
kuni 1940	Girardi pärijad,
1935-1940	seltside maja
1940-?	Telefonivõrk ja M/V 25
1987	ALMAVÜ Vabariiklik Maja

3. PRAEGUNE OLUKORD.

Hoone on ehitatud kahelepoole linnamüüri ja linnamüüritorni Bremeni torni kõrvale. Hoone on osaliselt kolme, osaliselt kahekorruseline liigendatud põhiplaaniga kollasest tellisest, Vene tänava poolne osa punasest tellisest, sokkel klombitud paekivist. Stiililt on hoone Põhja-Saksa tellisgootikast inspireeritud neogootika.

Üldiselt kogu hoone ehitusaegne arhitektuurne plaanilahendus ja kujundus on põhiliselt säilinud, v.a. valgusšahti ja põhjapoolse külgtrepi osaline likvideerimine. Muutusi on toimunud keldris, ka mõnedes ülemiste korruste ruumides kergvaheseinte ja uue trepi ehitamisega esimeselt korruselt teisele korrusele.

Hoone konstruktsioonide seisukord on rahuldav. Vaatamata sellele, et hoone on ehitatud endise linnamüüri välisesse vallikraavi, ei ole visuaalsel vaatlusel näha erilisi suuri vajumisi, pragusi. Hoone keldri vahelaed on põhiliselt I-tala ja r/b plaat või tellisvõlviga. Ülemiste korruste vahelaed on puittaladel ja krohvitud.

Linnamüür on säilinud hoone sees peaaegu täies kõrguses. Hoone kõikidel korrustel on kaks või kolm läbimurret usteavade näol. Ühenduskäik Bremeni torniga teisel korrusel on praegu kinnimüüritud.

Ülemine linnamüüri kaitsekäik koos rinnatise ja laskeavadega on säilinud ja võimalik ka Bremeni torni pääs avada.

Uue tänava pool on vanalinnale erandlik suur aed. Piirdeaia ääres kasvavad suured pärnapuud.

Piirdeaia tellispostid on uuendatud 1995/1996.aastal. Hoovi heakorrastus on samal ajal tehtud.

4. KULTUURIVÄÄRTUSLIKUD TARINDID JA DETAILID.

Tähis joonisel	Asukoht	Tarindi, detaili iseloomustus	Foto nr.
VÄLISFASSAADID			
1.	Uus tn, Vene tn	Fassaadid kõikide originaaltarinditega ja dekoratiivsete detailidega	1-25
2.	sama	algsed puidust aknapiidad, aknaraamid, puidust aknalauad	3,20,5
3.	Vene tn linnamüür	Välisuks neogooti stiilis portaalis kahepoolse ukselehega,framuugiga	23,24
4.	Uus tänav	Hoone torni tahvel välisuks,ühepoolne ukseleht	9
5.	Uus tänav	Hoone torni katusematerjal betoonplaat	10,11,12
6.	samas	Torni tuulelipp	12
7.	Vene tn Uus tn	Dekoratiivsed sepisest müüriankrud ja aknaluugihoidja- metallist pöör	21
8.	Vene tn 1.korrus	aknaluugid	18,19,20
INTERJÖÖR			
9.	1. korrus nr.48,53,75,76	laes ja seinal olevad štukkekoor, rosetid ja karniisid	26,29,38, 39,40,41,42,43
10.	3. korrus nr.142,143		44,45
11.	1.,2.ja 3.korrus	olevad laes lihtpeegelvõlvid kõikides ruumides	27,28
12.	kelder	laekonstruksioon I-tala tellisvõlvkaartega	30,31
13.	linnamüür kõikidel korrustel	olev paekivimüür koos kaarnišidega esimesel korrusel	23, 32, 35
14.	linnamüür	trepikäik algusega 2.korruselt ruum nr.134	69,70

15. 1,2 ja 3.korrus	endine valgusšaht poolkaares avadega	33,34
16. 1,2 ja 3.korrus	algsed kahepoolsed kolmetahvliga siseuksed	46,47,48
17. 1.korrus	algne kahepoolne kaheteist tahvliga uks	49
18. 1,2 ja 3.korrus	algsed ühepoolsed tahveluksed erineva kujundusega 3-5 tahvliga või klaasiga	50-53
19. 1,2 ja 3.korrus	algsed rõduuksed,kolmikaknad	54,55,56,57
20. 1,2 ja 3.korrus	algsed keraamilistest plaatidest põrandad	60,61,62
21. 1,2 ja 3.korrus	osaliselt säilinud algne tammeparkett	63
22. 2,3.korrus	osaliselt säilinud külgmine keerdrepp paeastmetega ja metallist trepivõrega	64,65
23. Vene tn.poolne	peatrepp paeastmetga r/b konstruktsioonis	66-68
HOOV		
24. Uus tn	piirdeaed metallvarbadest ja tellispostidega	71

MÄRKUS:

Inventeerimise käigus ei olnud võimalik sisse pääseda hoone torni ja torniga külgnevatesse ruumidesse 3.korrusel ja veel üksikutesse ruumidesse korrustel. Samuti puudus sisse pääs Bremeni torni. Need ruumides inventeerimist ei toimunud.

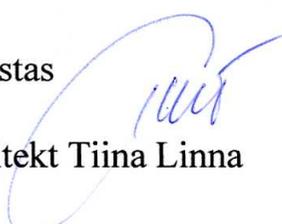
5. MUINSUSKAITSE ERITINGIMUSED.

1. Hoone algne arhitektuurne lahendus tuleb säilitada võimalikult algsel kujul ja olemasolevas mahus. Reeglina juurde- ja pealeehitused ei ole lubatud.
2. Säilitada ja restaureerida hoone keskel olev linnamüür. Uusi läbimurdeid ei ole lubatud teha. Hoone katuse kohal olev linnamüüri lõik Bremeni tornini (rinnatis ja kaitsekäik) restaureerida.
3. Säilitada hoone välisseintes olevate avade suurus, kuju, arv ja paiknemine ,v.a. endine tõllakuur-garaažihoone. Seal tuleb läbi viia väliuuringud algsete avade selgitamiseks esimesel korral.
4. Hoone fassaadid tuleb restaureerida vastavalt koostatava fassaadide välisviimistluse põhiprojekti nõuetele. Säilitada ja restaureerida kõik väärtuslikud arhitektuuridetailid, tellisdekoor, torni katusekate, sepisankrud jne.(vt.nimekiri,p.3) Parandusi(asenda-mist) tohib teha vaid välisviimistluses kasutatud algsel materjalile sarnaselt.
5. Hoone aknaraamid on suuremas osas algsed. Säilitada aknaraamid ja remontida. Uuendamise vajadusel teha raamid algsete profiilidega, raamijaotusega ja puidust.
6. Aknaraamid on osaliselt säilinud algsed kremoovid jm.manused. (vt. foto 58,59). Uuendamisel lähtuda algsete eeskujust. Aknapiitade ja raamide värvitoon teha kindlaks värvisondaažiga.
7. Fassaadidel on säilinud kolm algset välisust. Peasissepääsu uks Vene tänaval (vt.foto24), hoone torni välisust(vt.foto 9) ja hoovist külgmise trepikoja välisust.(vt.foto 14). Need tuleb säilitada, vajadusel uuendada uste välisviimistlust. Ülejäänud välisuste uuendamisel lähtuda algsetest originaaluste kujundusest.
8. Hoone katusekatte, tsinkpleki uuendamisel jälgida algset sadevete äravoolusüsteemi, vihmaveetorude paiknemist, torude läbimõõtusid jne..Tornil säilitada unikaalne katusekate-tsementplaat.
9. Restaureerida torni tuulelipp, purunenud lipuleht ennistada koopiana koos aastaarvuga 1904.
10. Uue tänava äärne metallpiire koos tellispostidega ja väravaga on remonditud ja uuendatud 1995.aastal. Need tuleb säilitada ja vajadusel remontida.
11. Kogu hoovi heakorrastus ja haljastus vajab komplekset lahendust. Kõrghaljastus säilitada. Teede ja platside pinnakatted tuleb uuendada. Kasutada vanalinnale sobilikumaid materjale (paekivi, munakivi ja graniitsõelmeid).

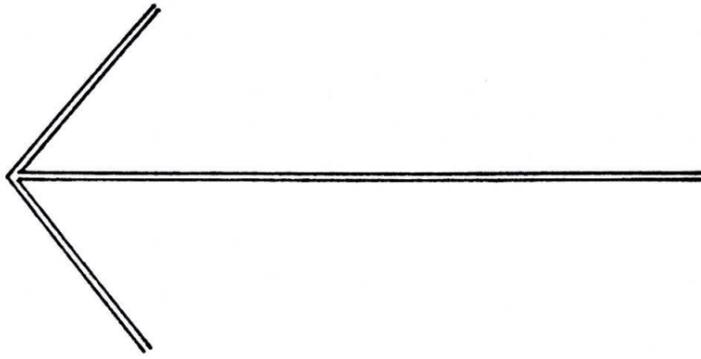
Projekti koostamisel lähtuda hoone stiilile omasest haljastuse kujundusest. Hooviala ei tohi muuta autoparklaks.

12. Naaberkinnistu ,Uus tn.17 , evakuatsioonipääsu trepid Uus tn 19 krundil on liiga domineerivad. Koos hoovi heakorrasprojektiga lahendada nende paiknemine ja kujundus.
13. Hoone siseruumide algne plaanilahendus on hästi loetav ja säilinud, vaid keldrikorrusel on toimunud suuremad ümberehitused 1988,1994 ja 1996.aastatel.
14. Kui edaspidi tekib vajadus hoonet ümber planeerida , võib seda teha üksnes mõnede tagasihoidlikumate ruumide ühendamise või täiendava jagamise teel. Kõik kandvad konstruktsioonid peavad säilima, stukkdekooriga kaunistatud esindusruume ei saa sekundaarsete vaheseintega jagada ega nende kuju muuta. Peatreppikoda peab säilima olemasoleval kujul, teda võib pikendada katusekorruseni ja luua ühendus Bremeni torniga.
Taastada külgmine keerdtrepp alumistel korrustel ja likvideerida hilisem esimest ja teist korrust ühendav trepp.
Ennistada valgusšaht.
15. Säilitada ja restaureerida interjööri kõik kultuuriväärtuslikud detailid (vt.loetelu,p.4)
16. Hoone sisekujunduse osas ettekirjutusi ei esitata, kuid soovitatav on hoone sisustamisel kasutada hoone stiiliga sobivat 1904-1930 aastate originaalmööblit või koopiaid.
17. Hoone oli algselt elamu, hiljem seltskondlik maja. Tema edaspidisel kasutusotstarve määramisel arvestada eelpoolnimetatud ehituslikke kitsendusi.
Hoone on sobilik esinduslikuks funktsiooniks ja saalid peaksid jääma avalikuks kasutamiseks. Keldrikorruse ruume on võimalik edaspidigi kasutada toitlustusettevõttena.
18. Linnamüüritorn Bremeni torn tuleb restaureerida ja on võimalik kasutada ruume museaalse funktsioonina. Võimalik on torn ühendada ka ühiskasutusse Uus tn.19/Vene tn.30 hoonega.
19. Ehitustööde ajaks tellida muinsuskaitseline järelvalve.
20. Käesolevad muinsuskaitse eritingimused kehtivad kaks aastat.

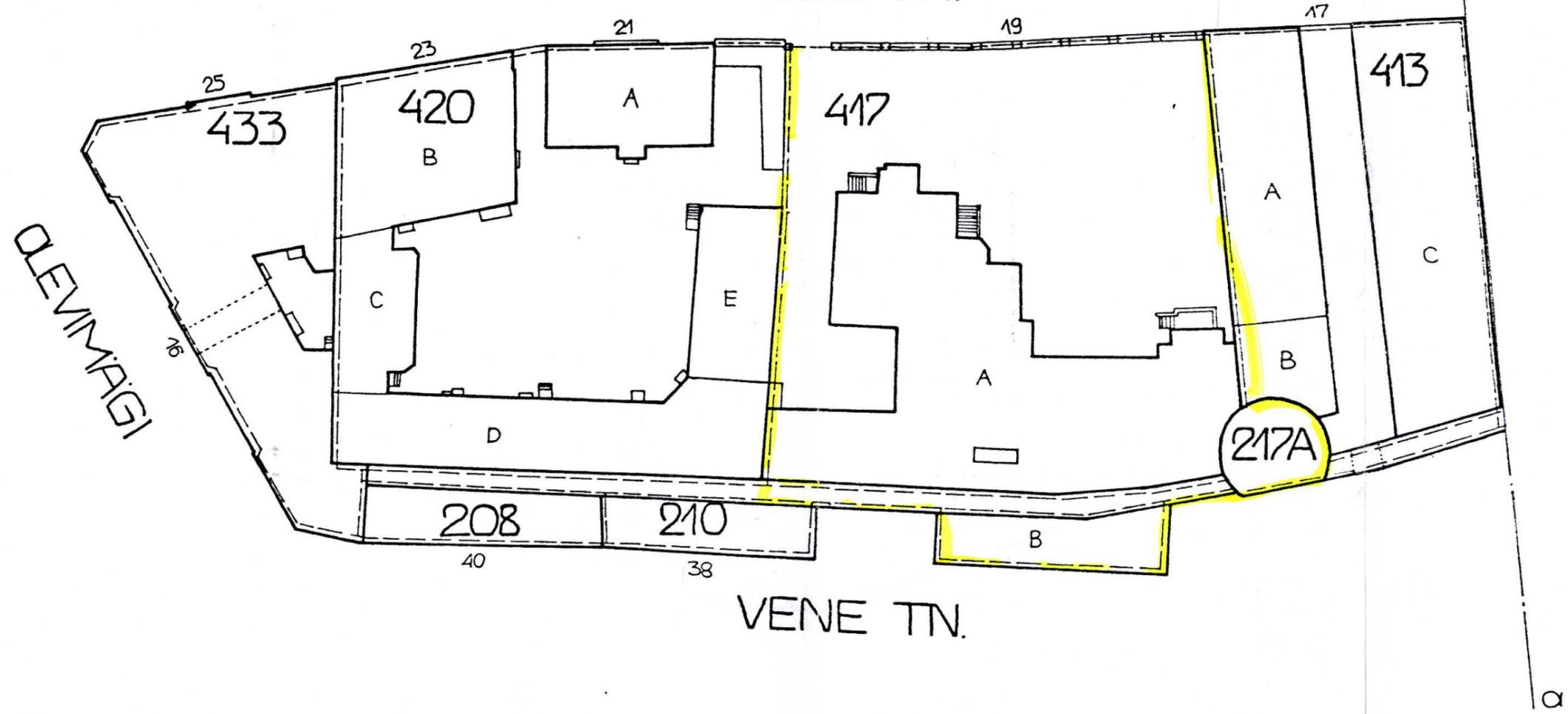
Koostas

Arhitekt Tiina Linna

6. ILLUSTRATIVNE MATERJAL

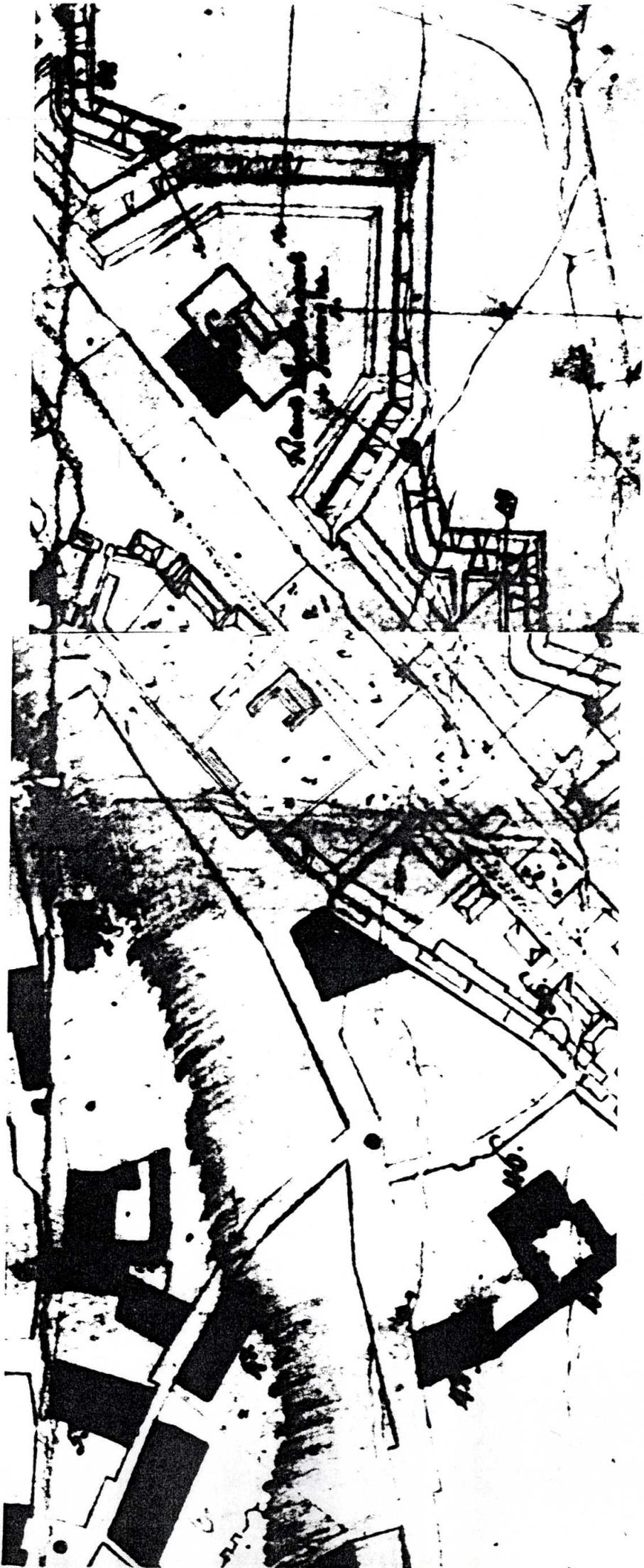

ULS TN.

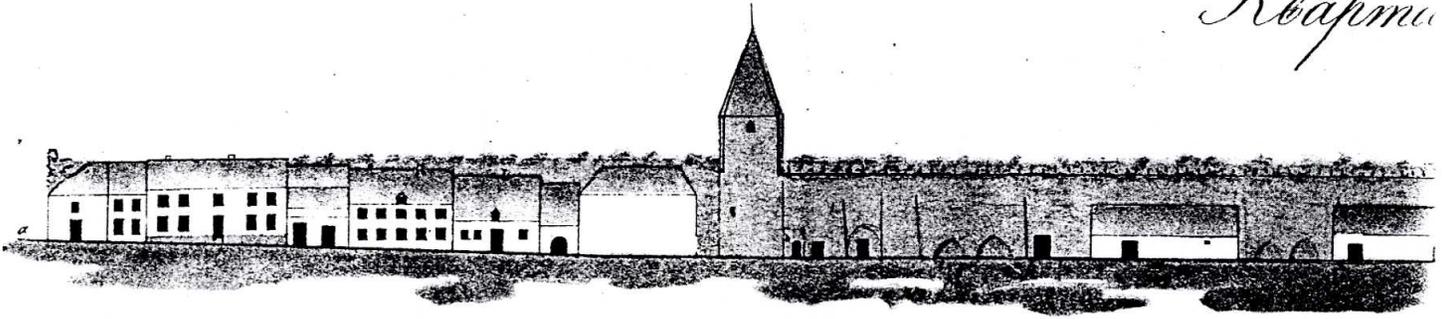
VENE TN.

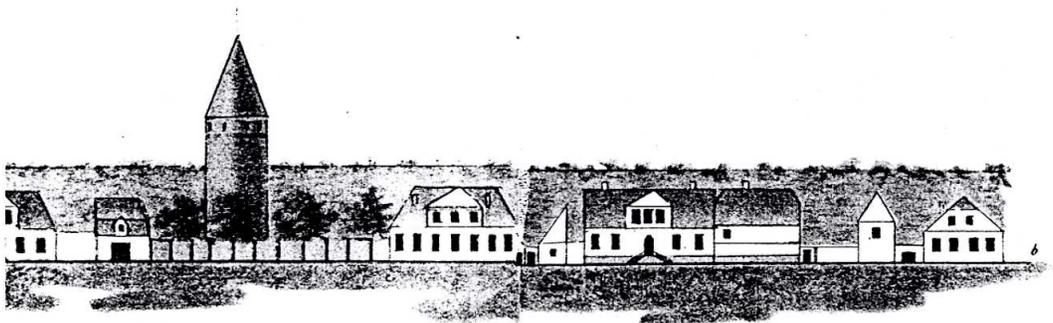

Tallinn, 1825.a.

Расады кварталов города Ревеля озная
Квартал

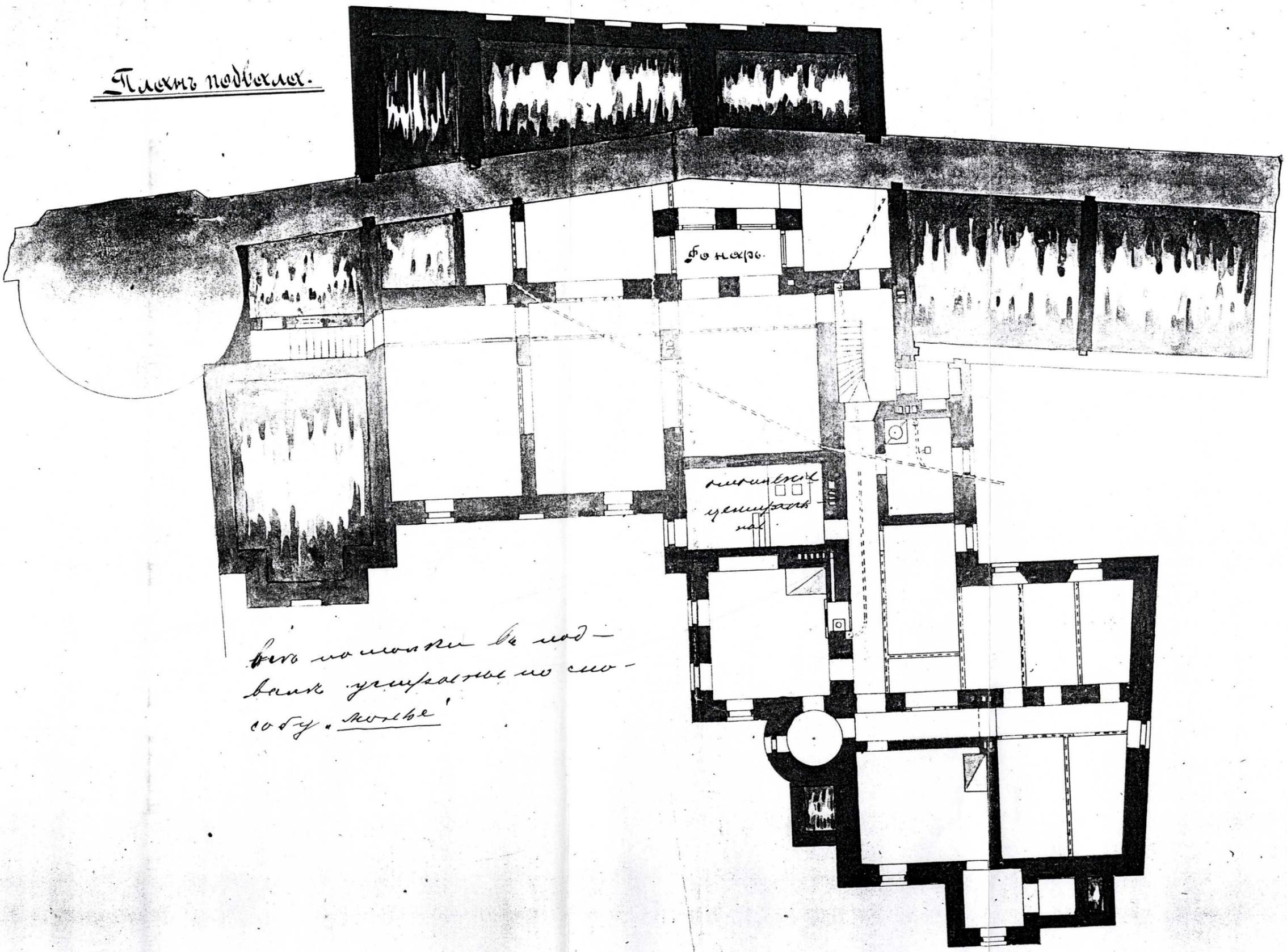

Vene tänavasein

Uue tänavasein

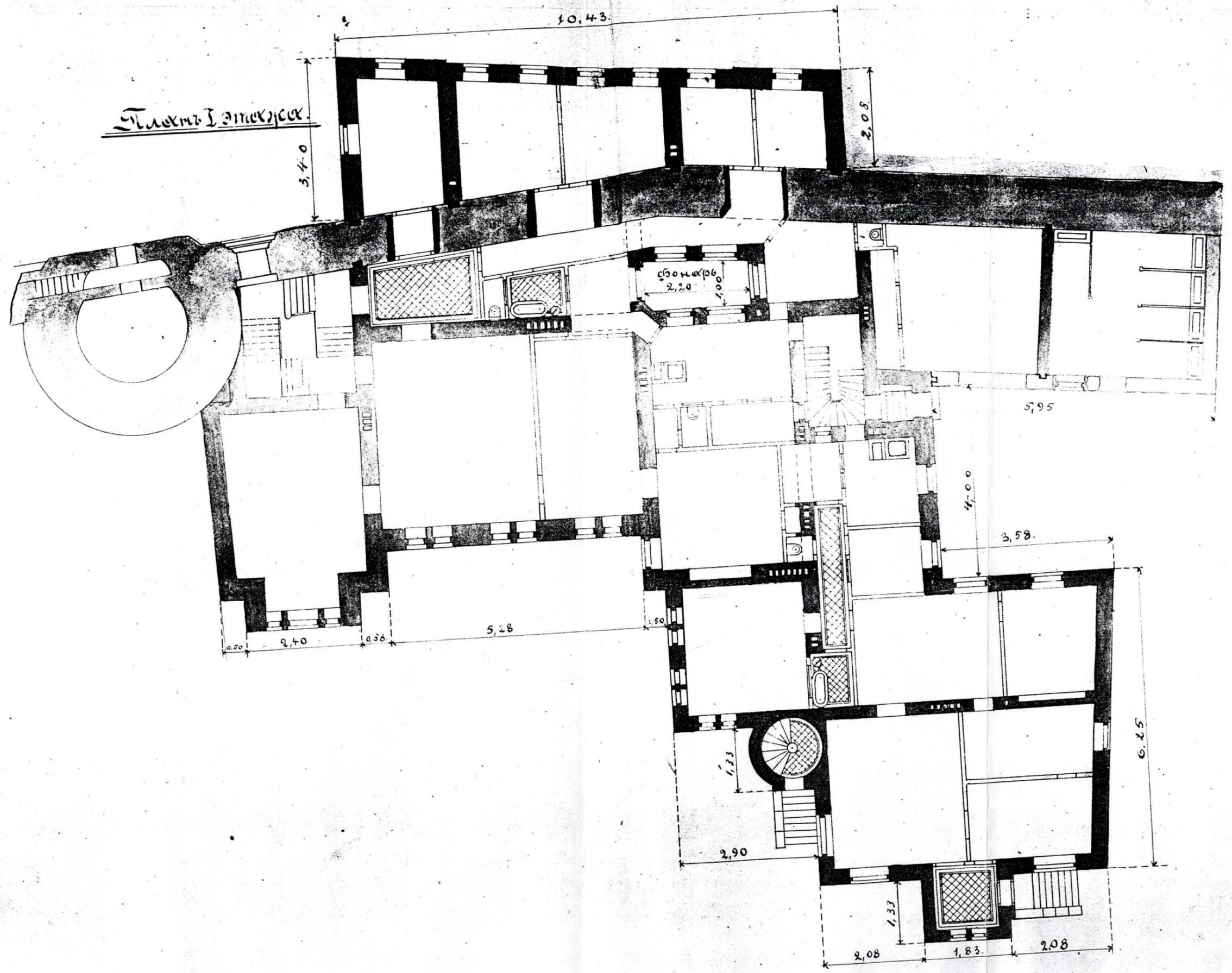
Планъ подвала.

Всё помещение в под-
вале приспособлено по сво-
ей цели.

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 саж.

15.

План 1 этаж

кухня
2,20

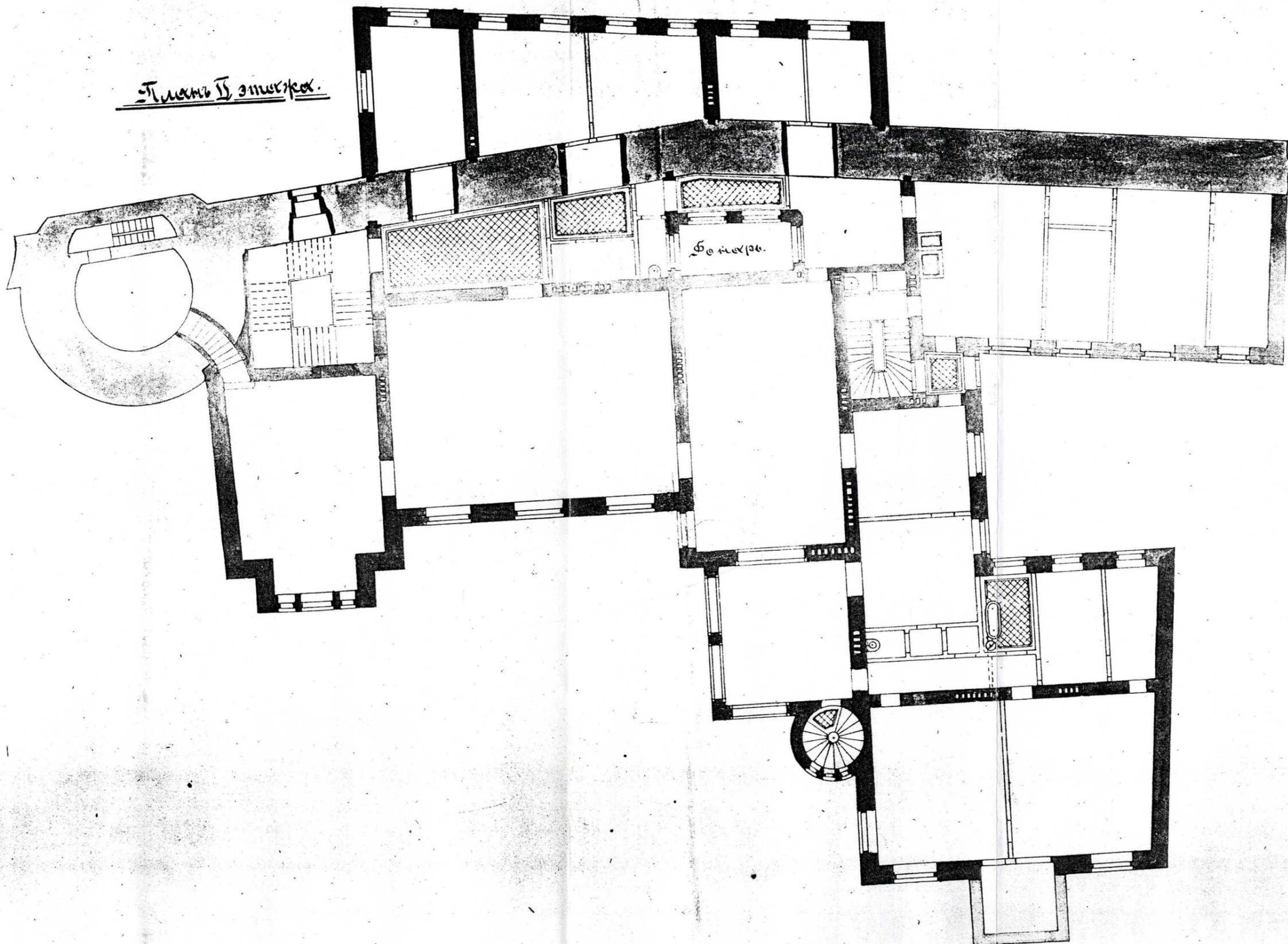
10,43
3,40
2,08
5,95
4,00
3,58
2,40
0,38
5,28
1,50
1,33
2,90
2,08
1,33
1,83
2,08

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16
сущ.ст.

17.

18.

Планъ II этажа.

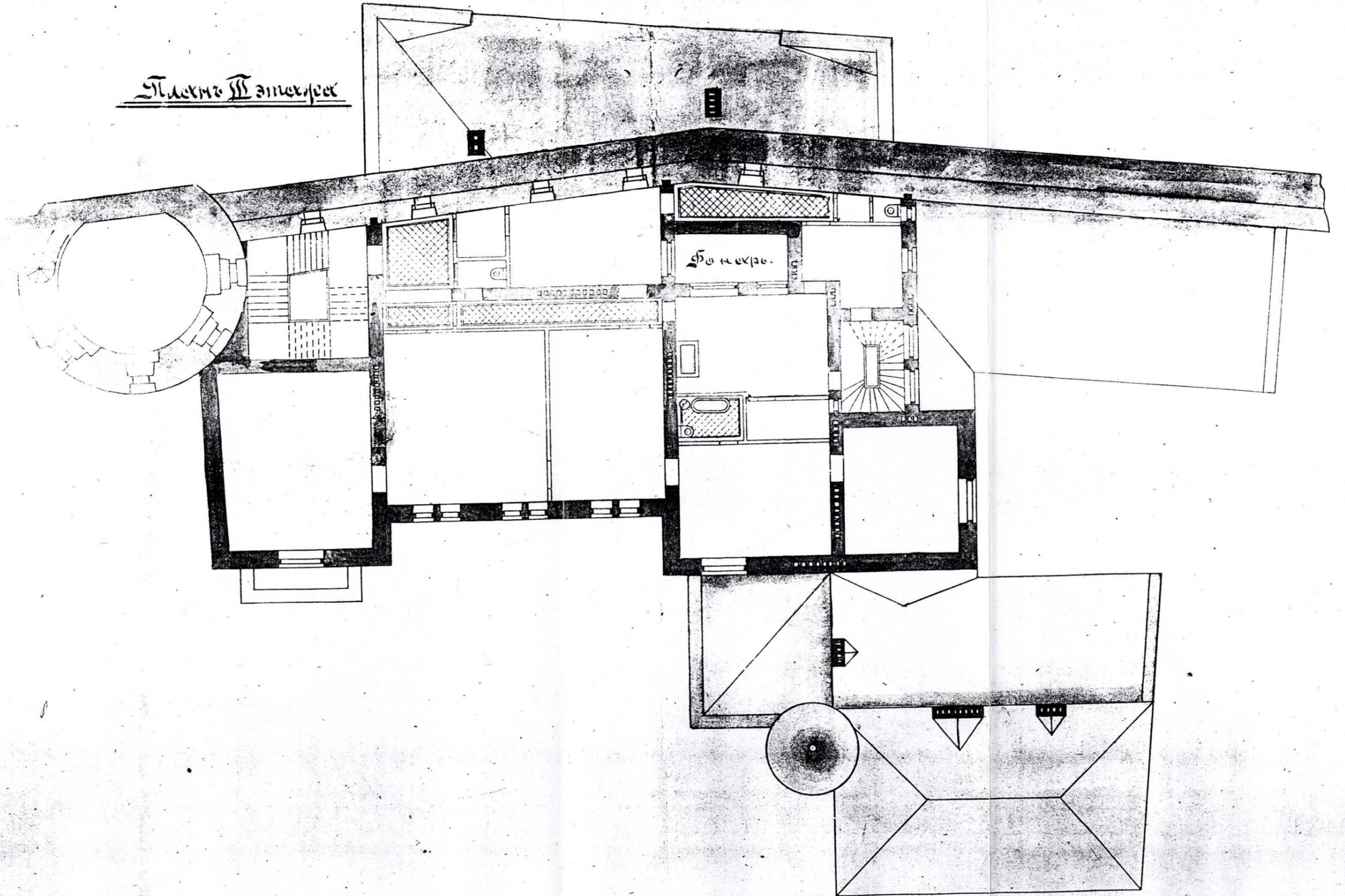

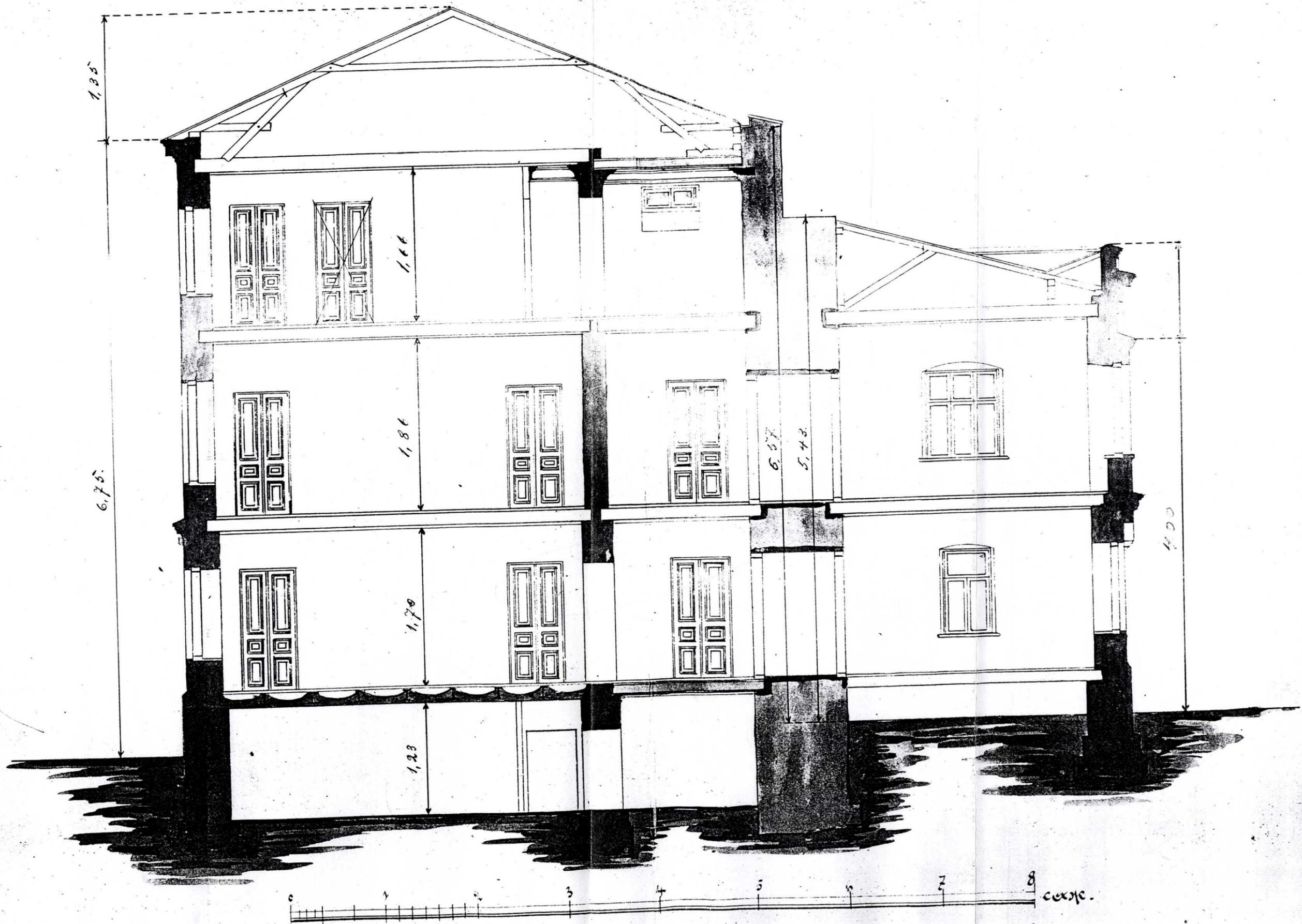
С. К. К. К.

19.

20.

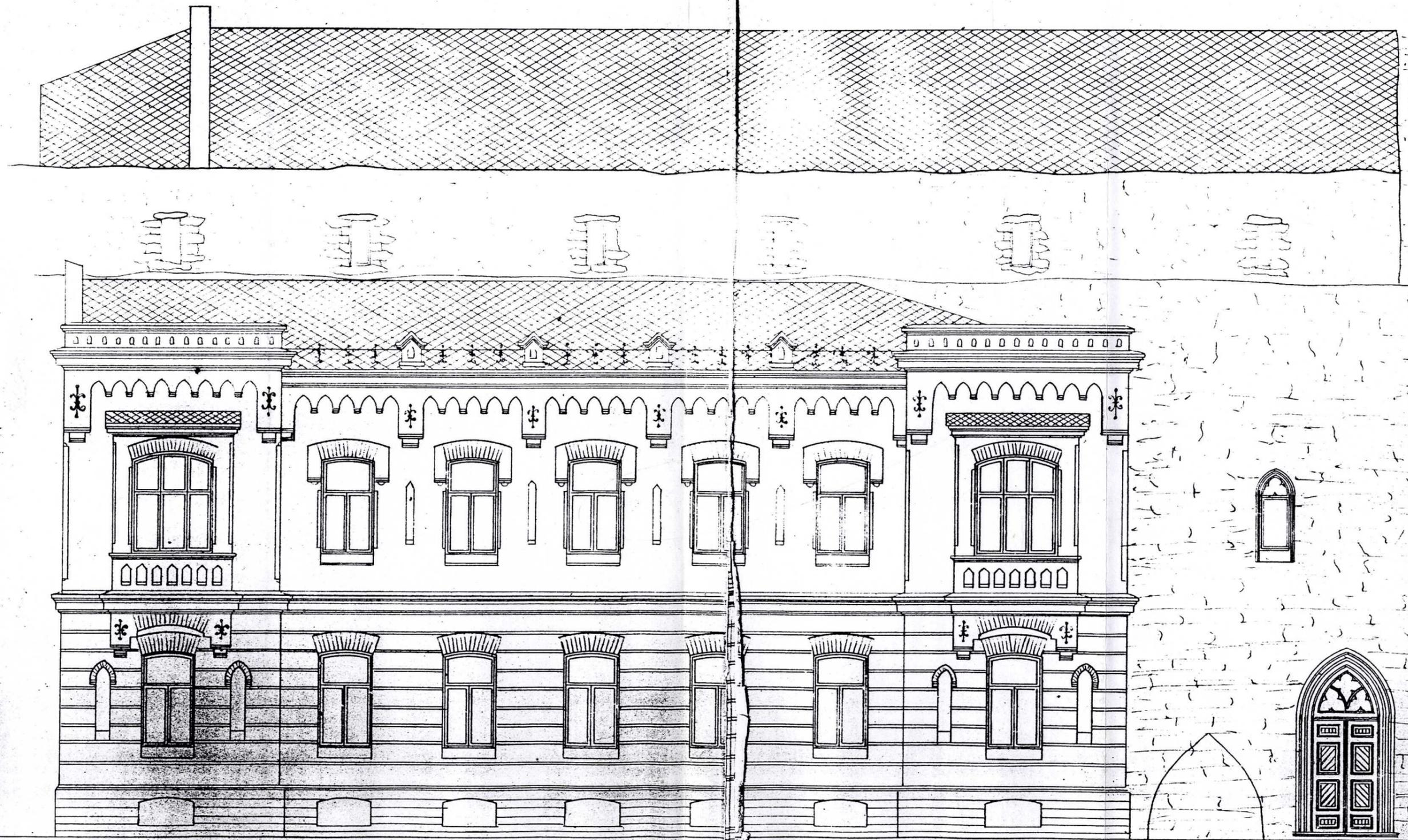
Планъ III этажъ

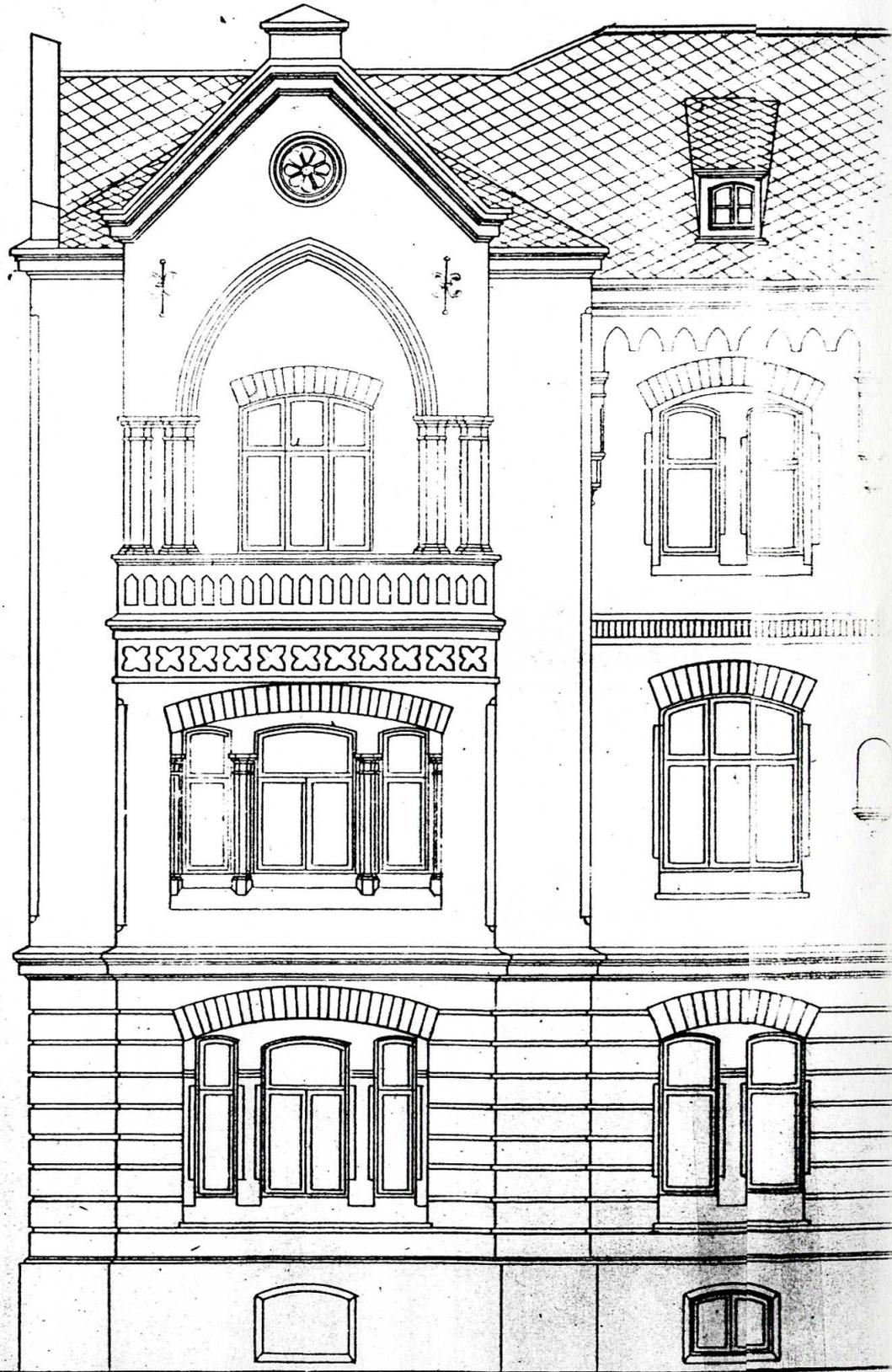
Церковь
 Каменная открытая церковь с известными пилюрами и с каменными
 иконостасами в южной и северной частях. Проект архитектора
 П. Пирогова в С.-Петербурге в 1851 году. Церковь в
 Земляной улице под № 13 и в Мухоморовской улице под № 34 и 34.

Восход по Мухоморовской улице.

М. Пирогов

1851

11.

Фасад по Земляной улице.

12.

1/5 Лейт. 11 Лейт. 33-17

7. FOTOD.

Fotode nimekiri

	foto nr.
1. Üldvaade Uue tänava vasakpoolsele fassaadiosale,	1
2. Üldvaade Uue tänava parempoolsele fassaadiosale	2
3. Lähivaade Uue tänava keskne osa	3
4. Vasakpoolne eenduv tiib	4
5. Parempoolne eenduv tiib	5,6,7
6. Hoone torni osa	8
7. Sissepääs torni,trepp ja säilinud katusekivid	9,10
8. Tornikiiver betoonplaatidest kattega ja tuulelipp	11,12
9. Parempoolse tiiva hoovifassaadid, endine hobusetall	13,14,15,16
10.Vene tänava poolne hoone .Vaade põhja poolt	17
11. Vaade Vene tänava poolsele hooneosale lõunast.	18
12. Vaade Vene tänava poolse hooneosale. Lõunafassaad ja detailid.Aken,sepisankur,luugihoidja	19,20,21,22
13.Vaade Uus tn19/Vene tn30 hoone peasissepääsule ja linnamüürile koos Bremeni torniga	23,24,25
14. Hoone 1.korrus. Vaade ruum nr.18	26
15. Vaade 1.korruse talveaiale, ruum nr.55	27
16. Vaade 2.korruse ruum nr. 106 rõduuksele.	28
17. Vaade 1.korruse saali, ruum nr.75	29
18. Vaade keldrikorruse ruumidele	30,31
19. Linnamüüri kaarava ruumis nr.68 ,1.korrusel	32
20. Kinniehitatud, kuid samas aknanišside taga end.valgusšaht	3,34
21.Linnamüür pööningul	35
22. Katuse kandekonstruktsioonid	36,37
23. Stukkdekoorid 1.korruse ruum nr.18 laes	38,39
24. Stukkdekoor 1.korruse ruum nr.53 laes	40,41
25. Karniisid, stukkdekoor ruumis nr.75,1.korrusel	42,43
26.Stukkdekoor 3.korruse ruumides nr.142,143	44,45
27. Kahepoolsed tahveluksed	46,47,48
28. Kahepoolne 12 tahvliga siseuks 2.korrusel, ruumis nr.130	49
29.Ühepoollega tahveluksed	50,51,52,53
30. 1.korruse ruum nr. 76 sissepääsu uks ja aknad.	54
31. 2.korruse ruum nr. 134	55
32. 3.korruse rõduukse alumine tahvlios, ruum nr.143	56,57
33. Akna hing ja kreemooni vastus külgmise trepikojas aknal	58,59
34. 1.korruse keraamilistest plaatidest põrand koridoris	60
35. 3.korruse keraamilistest plaatidest koridori põrand	61
36. 2.korruse keraamilistest plaatidest põrand	62
37. Säilinud tammeparkett kalasabamustris	63
38. Vaade säilinud külgmisele keerdtrepile ja trepivõrele	64,65
39. Vaade peatrepile ja 2.korruse Vene tänava poolsele trepikoja aknale (läbi linnamüüri)	66,67,68
40. Vaade linnamüüri Bremeni torni trepile , ruumist nr.134, 2.korrus	69,70
41, Vaade Uue tänava piirdeaiale.	71

Fotod tegi arhitekt T.Linna, mai 2008.a.

1

2

3

4

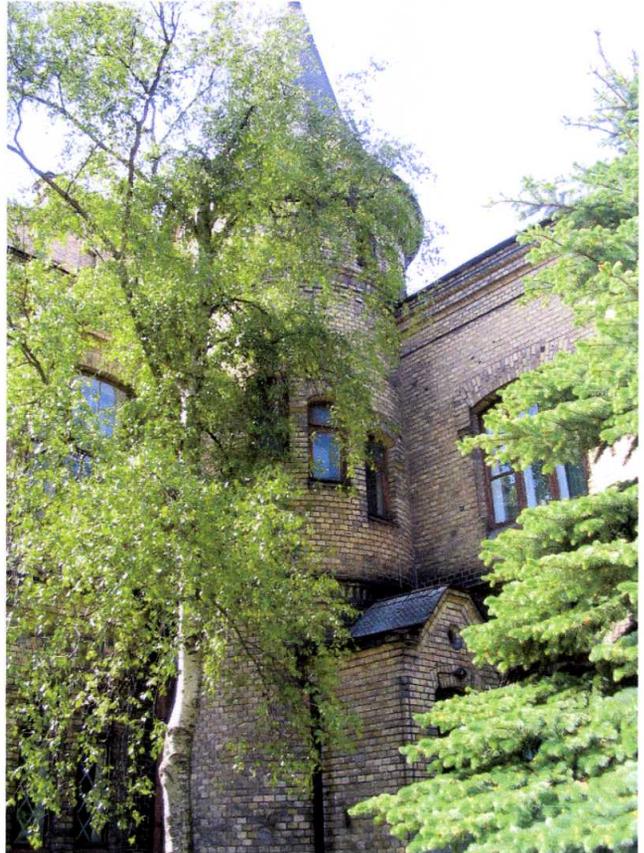
5

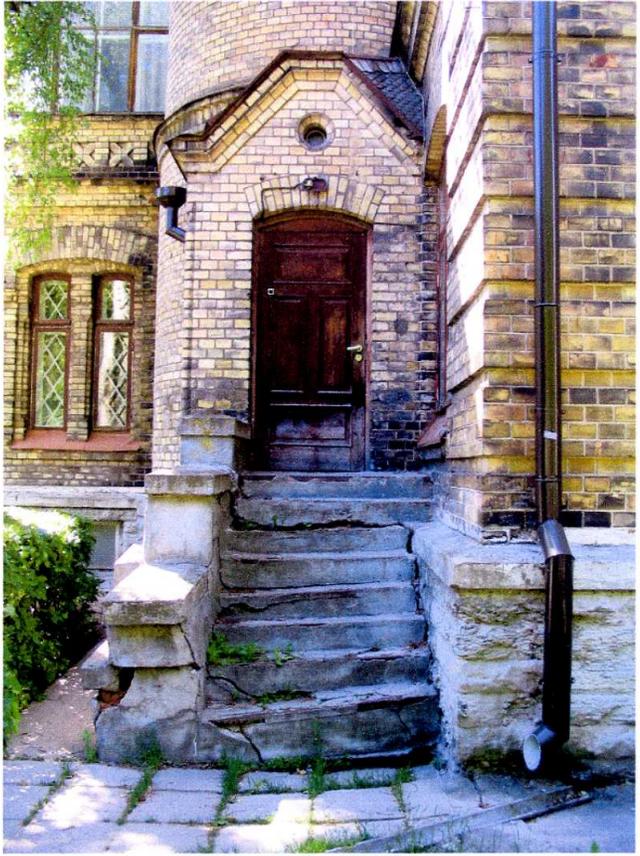
6

7

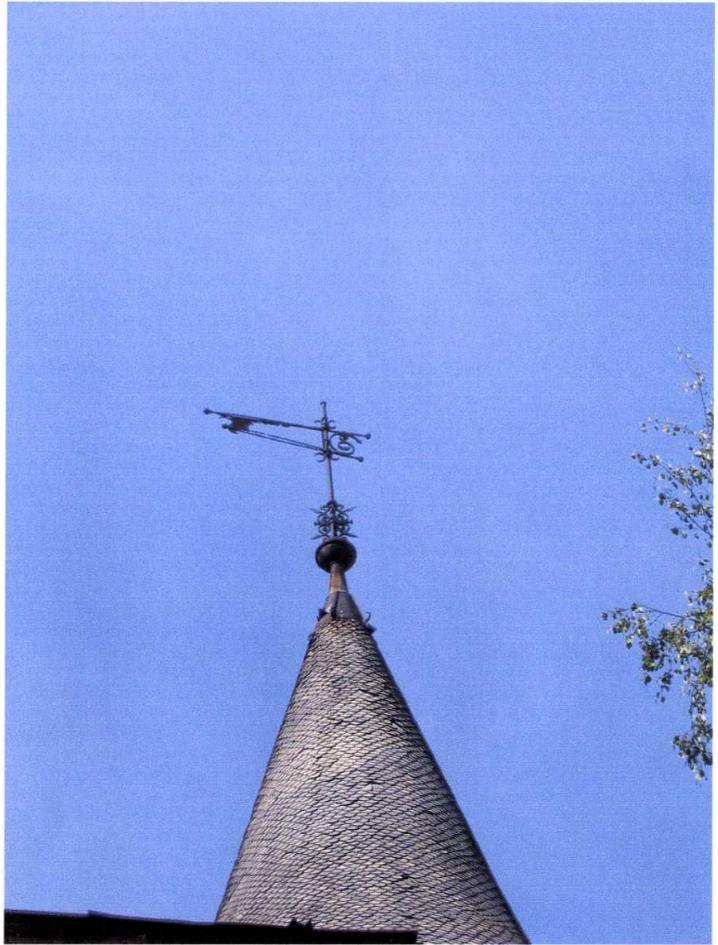
8

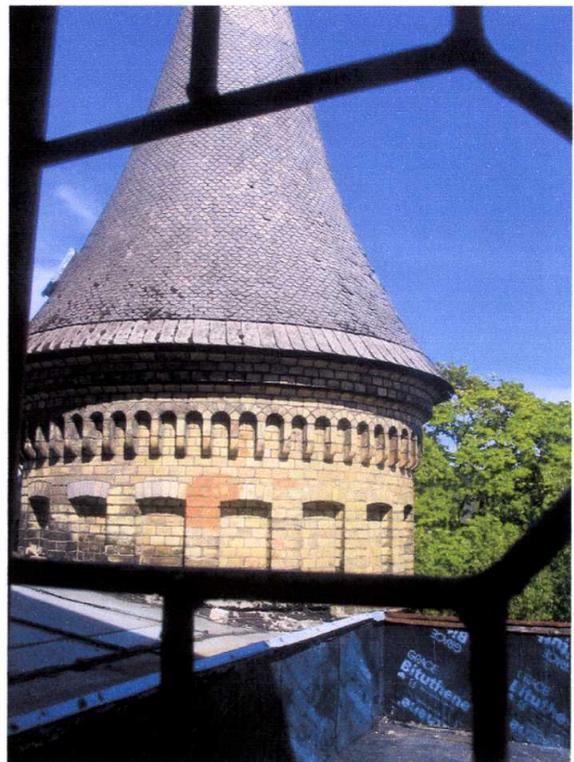
9

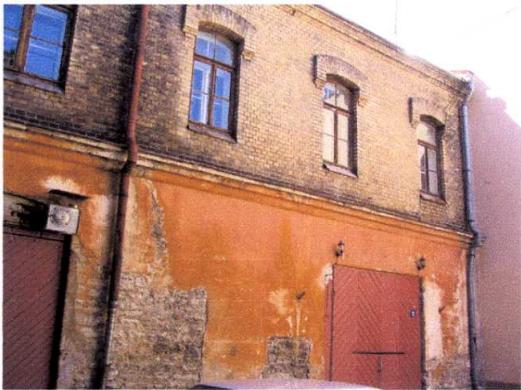
10

11

12

13

14

15

16

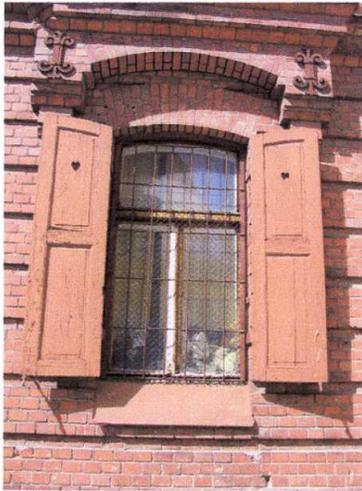
17

18

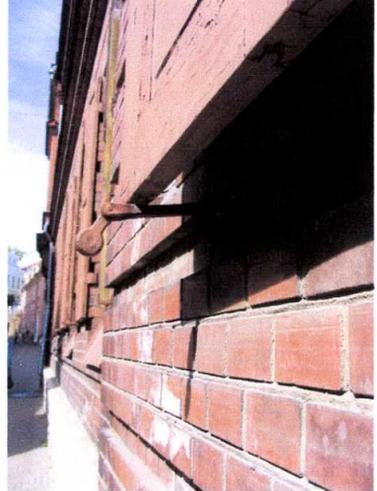
19

20

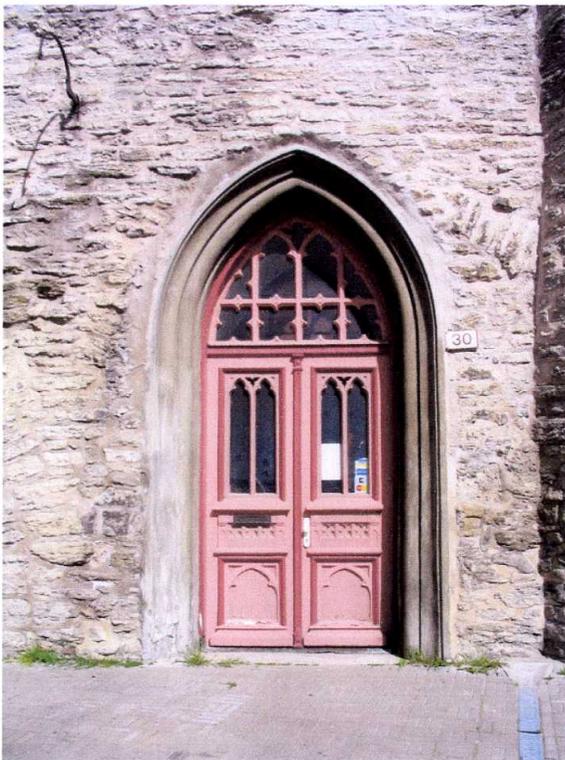
21

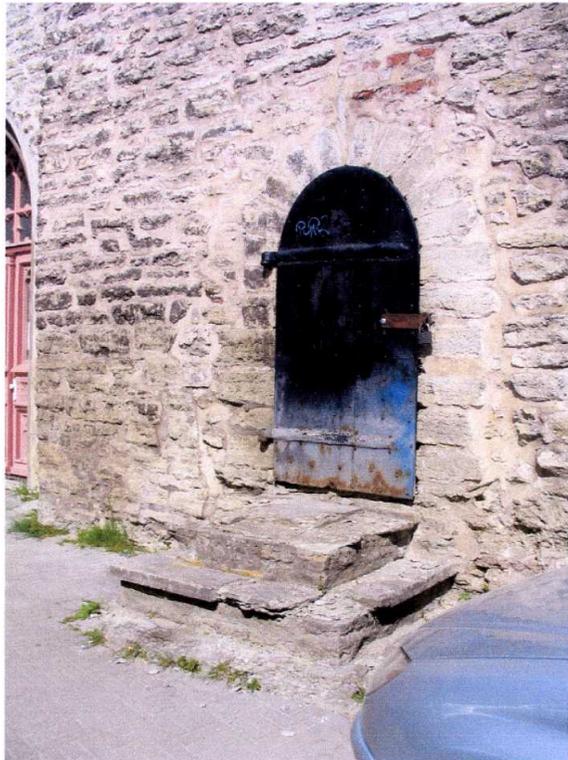
22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

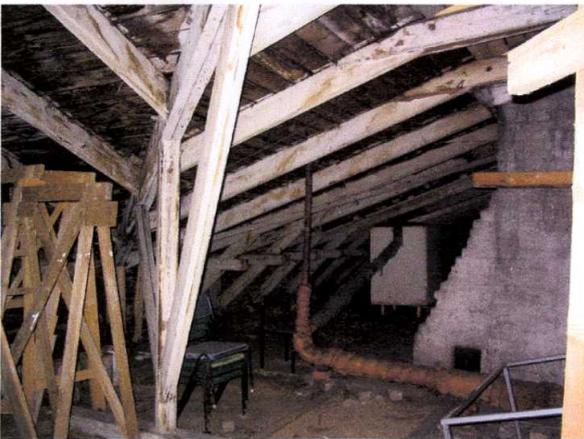
33

34

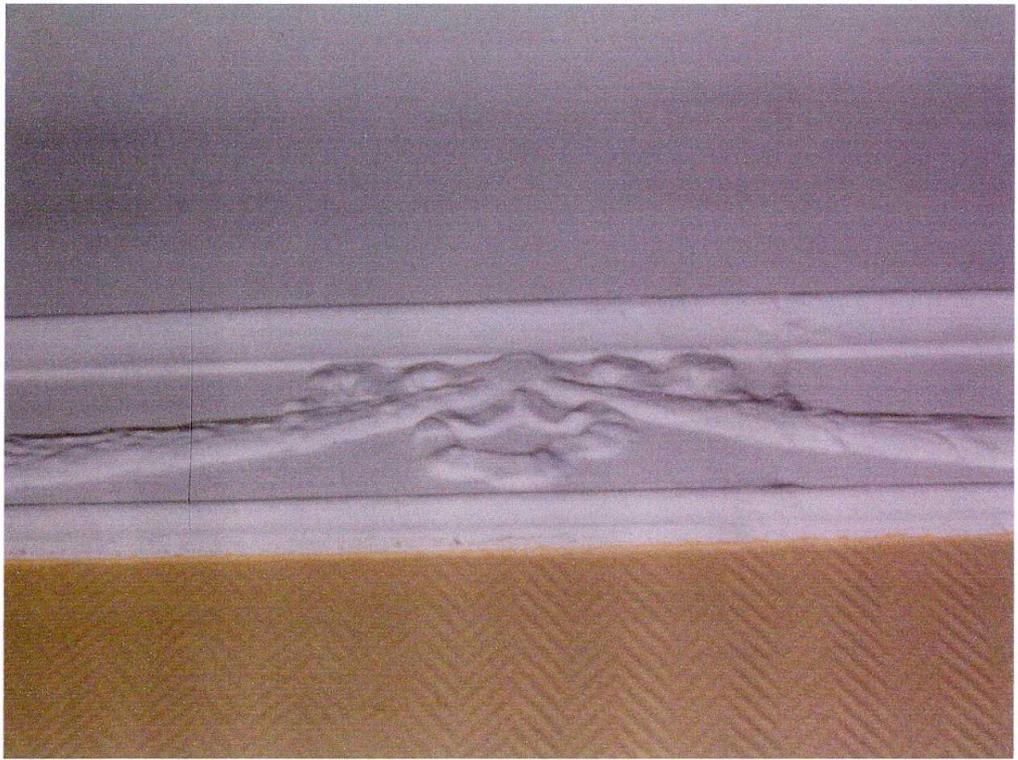
35

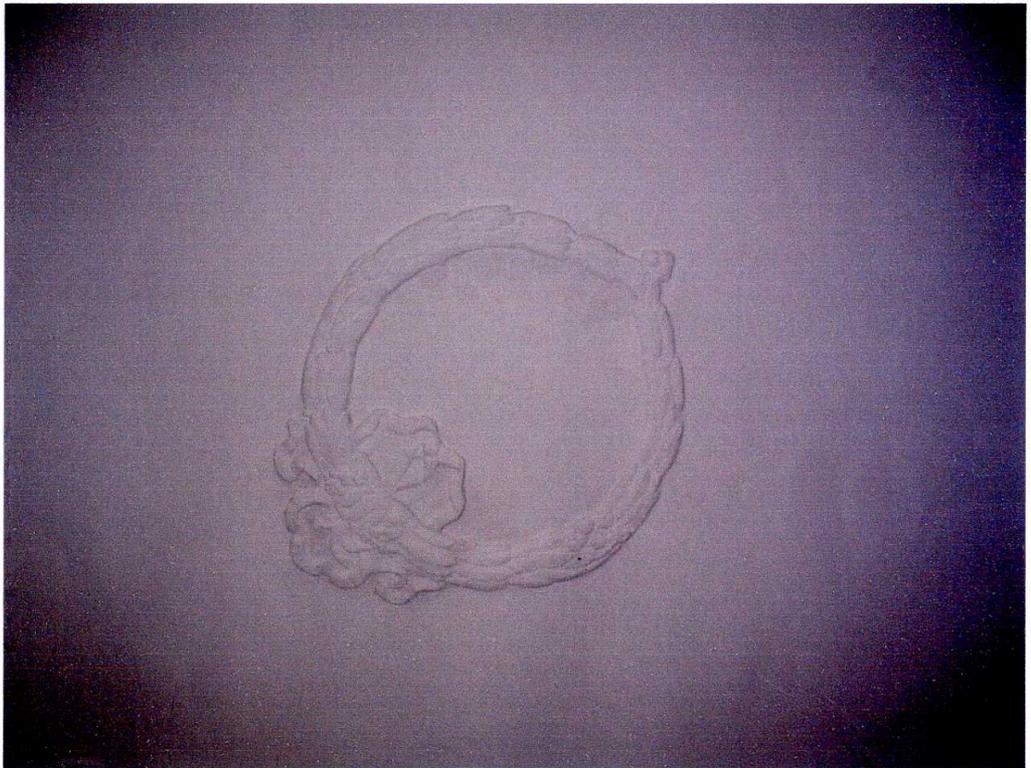
36

37

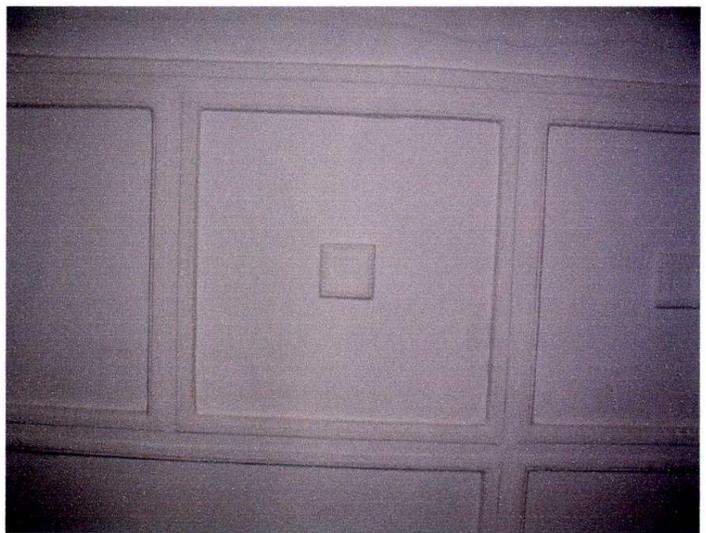
38

39

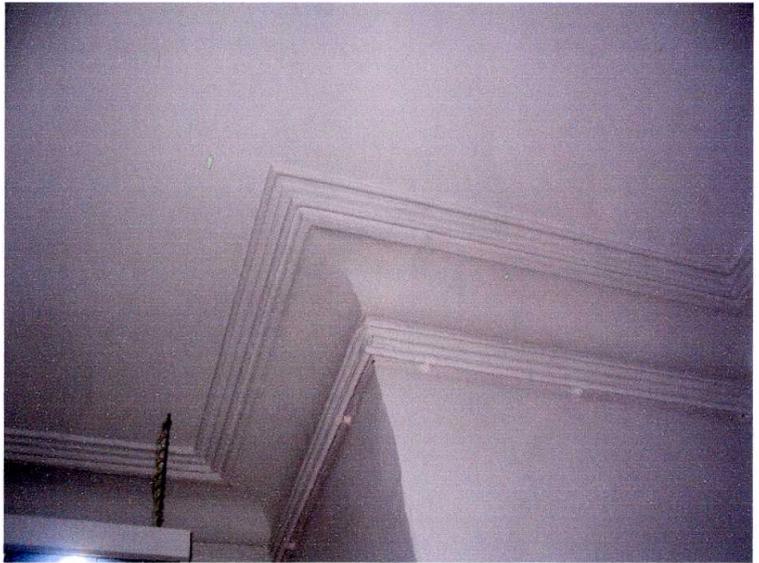
40

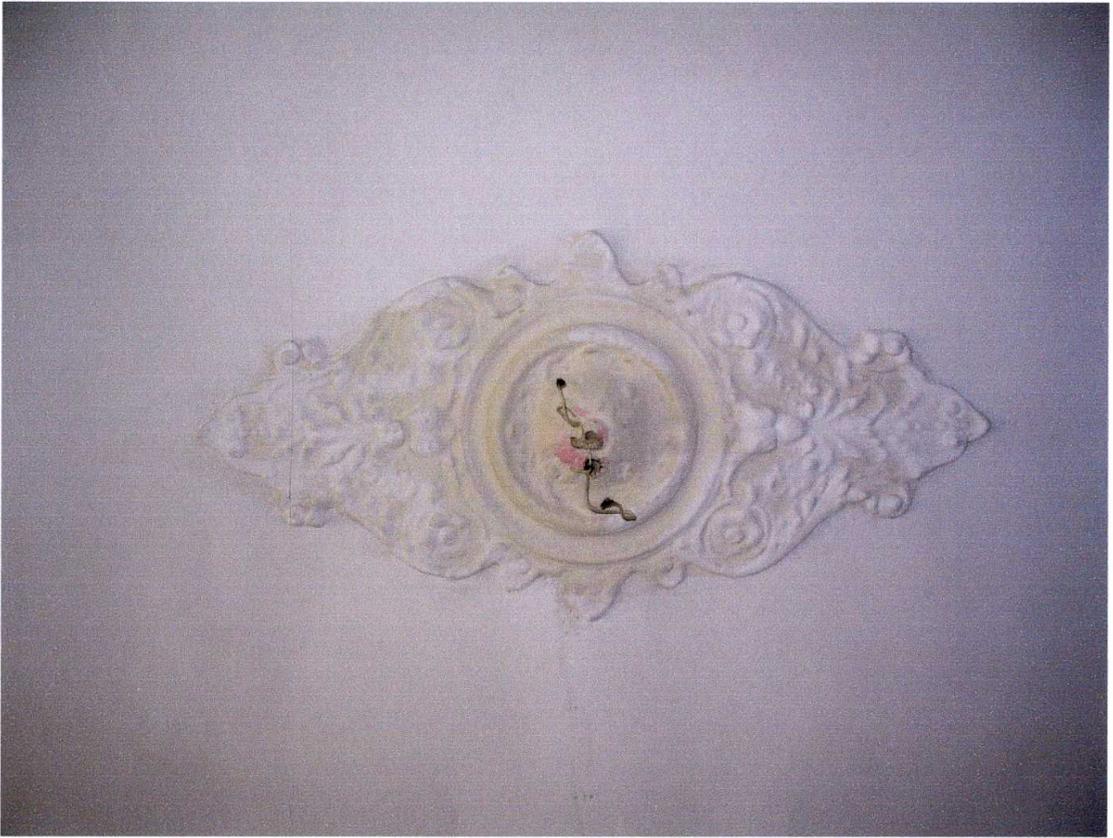
41

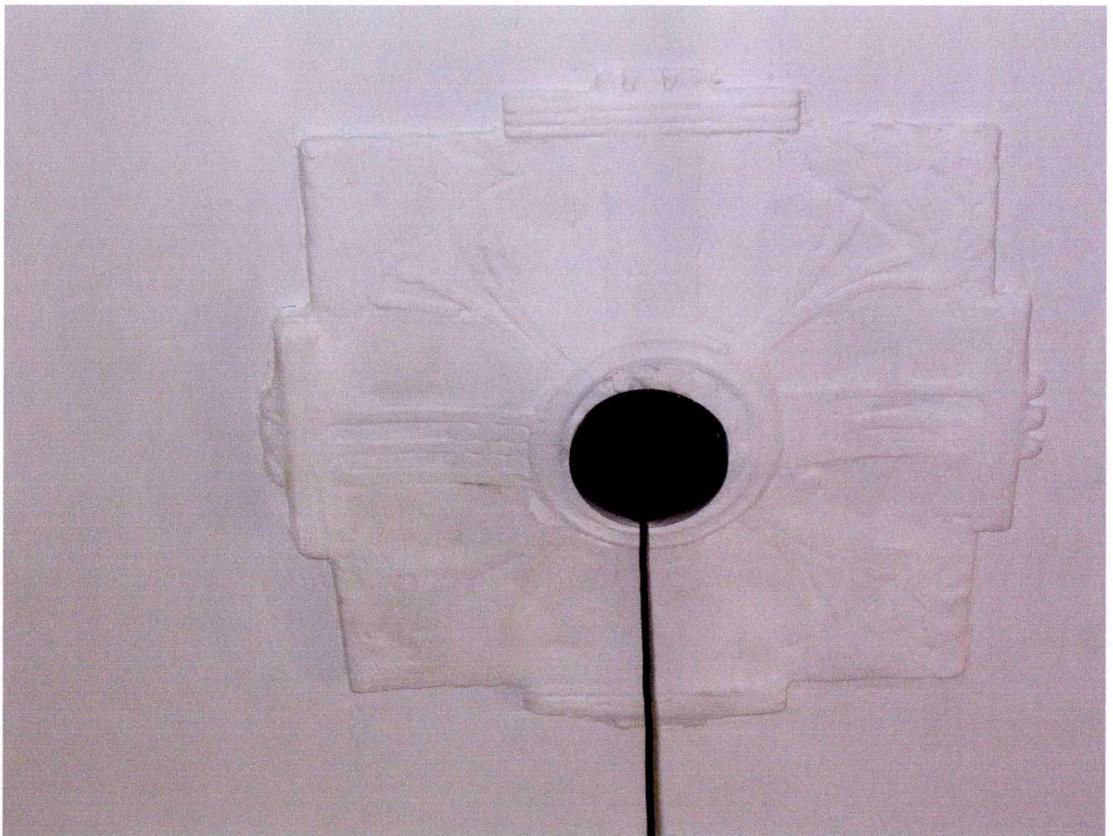
42

43

44

45

46

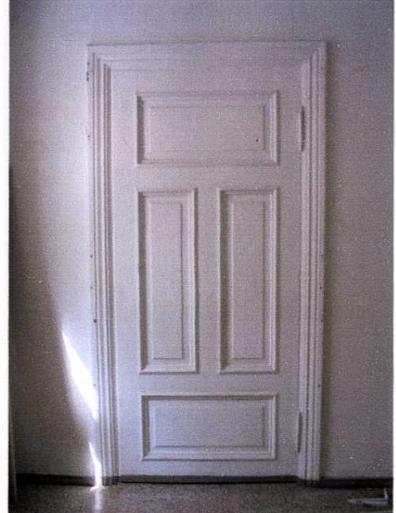
47

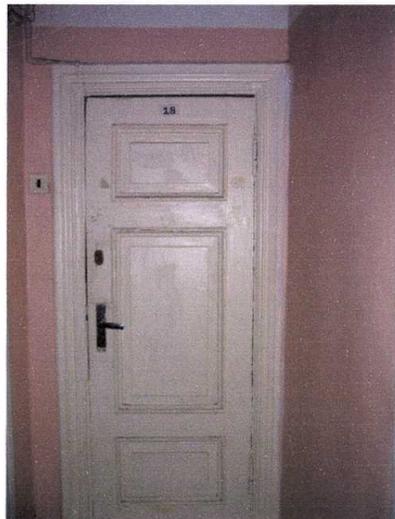
48

49

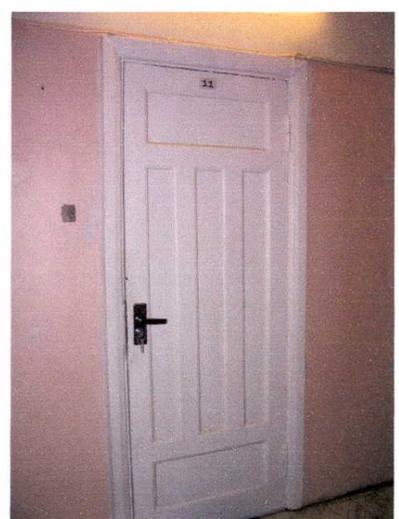
50

51

52

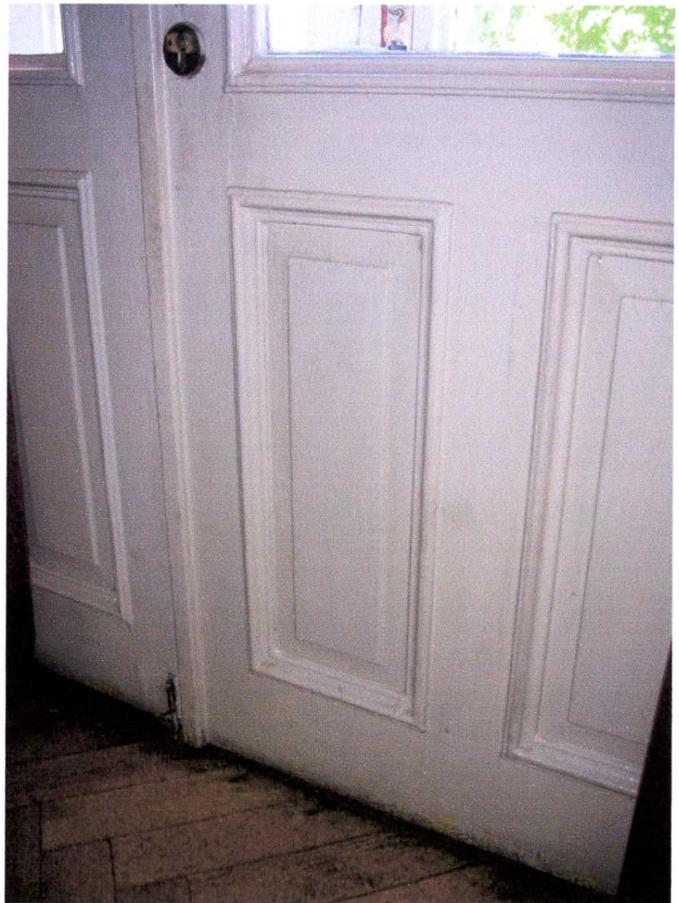
53

54

55

56

57

58

59

60

61

62

63

64

65

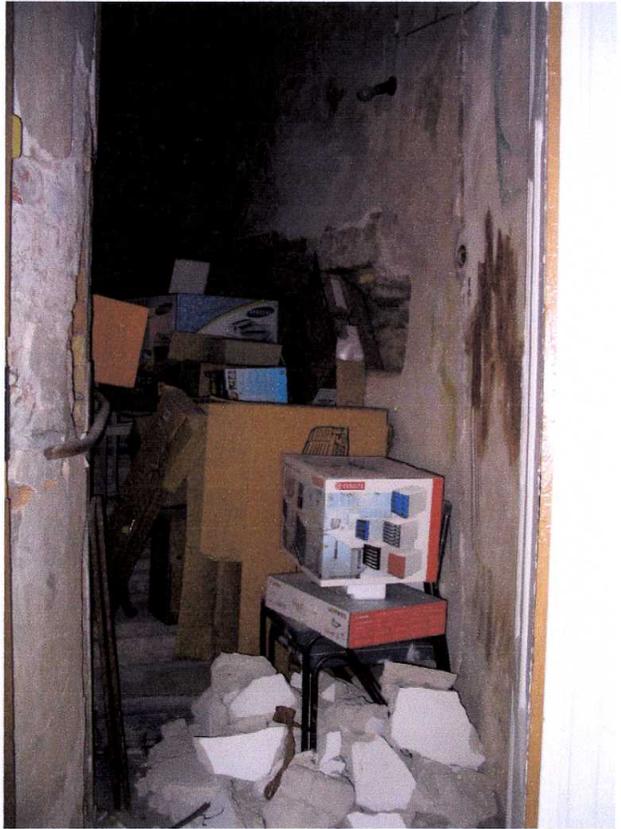
66

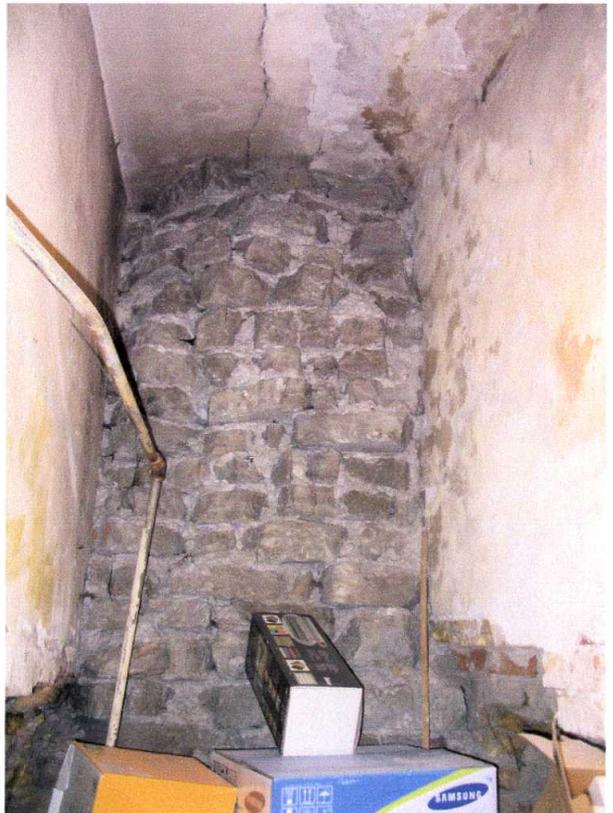
67

68

69

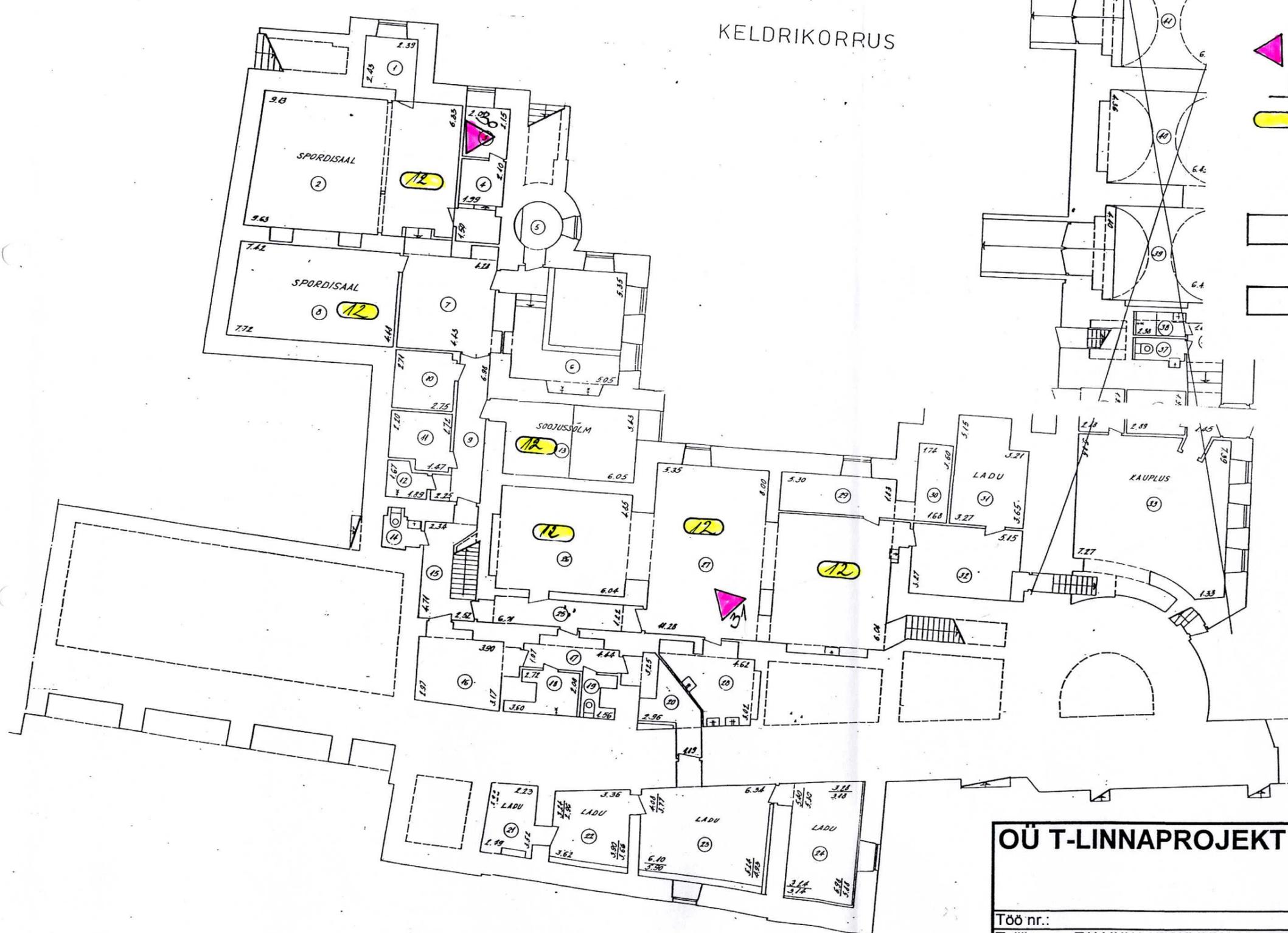

70

8. JOONISED

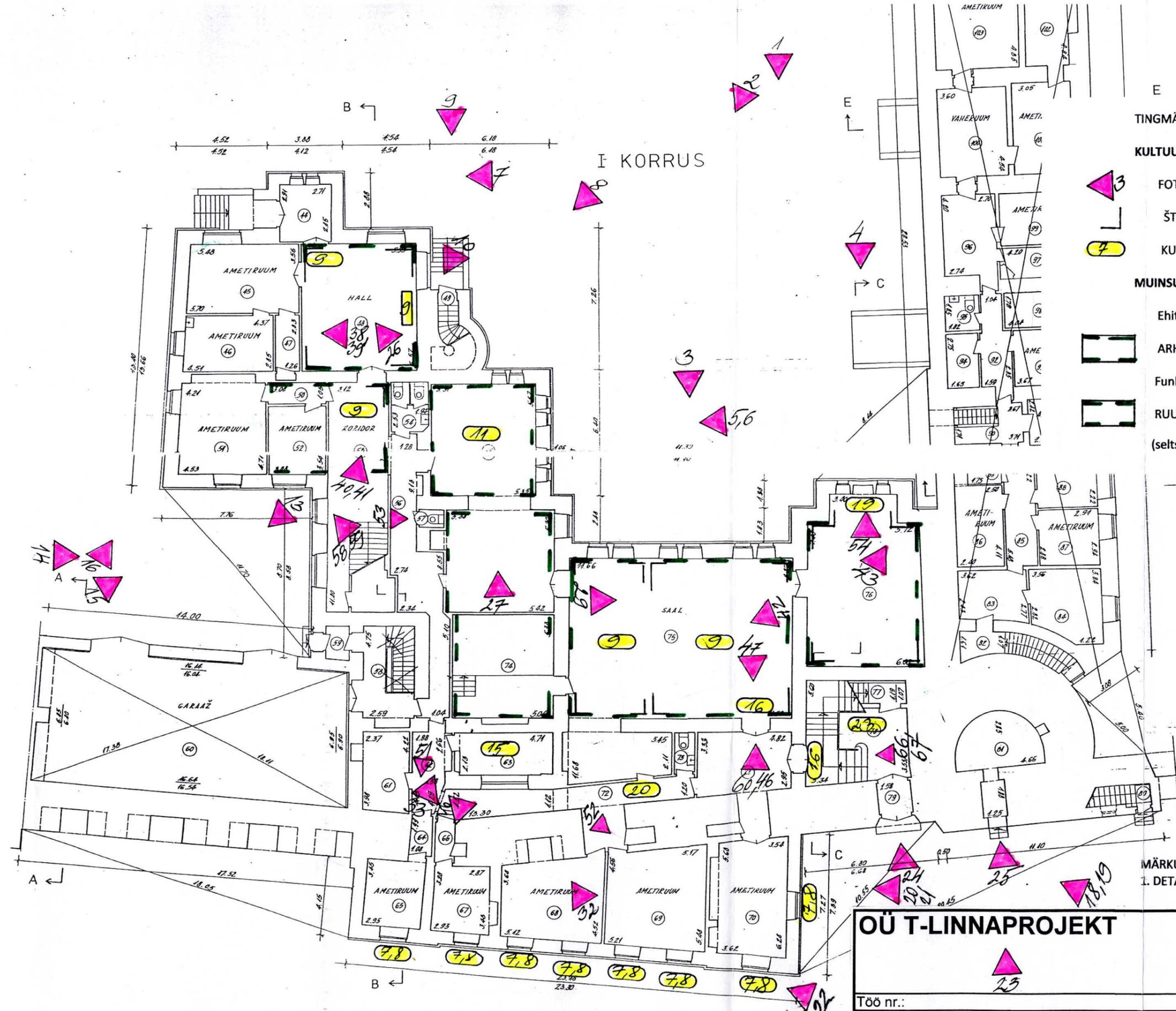
KELDRIKORRUS

- TINGMÄRGID.
- KULTUURIVÄÄRTUSEGA DETAILIDE JA TARINDITE INVENTEERIMINE**
- FOTO SUUND JA NR.
 - ŠTUKKLAGI, lae- ja seinakarniis või rosett
 - KULTUURIVÄÄRTUSEGA DETAILIDE JA TARINDITE NR.
- MUINSUSKAITSE ERITINGIMUSED**
- Ehituslikud kitsendused
 - ARHITEKTUURSELT VÄÄRTUSLIKU INTERJÖÖRI SÄILITAMINE
 - Funktsionaalsed kitsendused
 - RUUMI AVALIK KASUTUSE OTSTARVE
(seltsi-,klubi-,meelelahutuse-,hariduse- muuseumi- jne...ruumid)

MÄRKUS:
1. DETAILIDE, TARINDITE TÄPNE LOETELU VT. SELETUSKIRI.

OÜ T-LINNAPROJEKT		MTR EP 10059833-0001; E 160/21004-P	
		10133 Tallinn, Nunne 8	
		Tel/Fax (22) 66 44 35 38	
		E-mail: tiina@linnaprojekt.ee	
Töö nr.:		Arhitekt	T. Linna
Tellija:	TALLINNA KESKLINNA VALITSUS		
Objekt:	Tallinn, UUS tn.19 hoone Kultuuriväärtusega detailide inventeerimine		10.06.2008
Joonis:	KELDRIKORRUSE PLAAN	Töö staadium:	Leht
	M. 1:200	MET	U-1

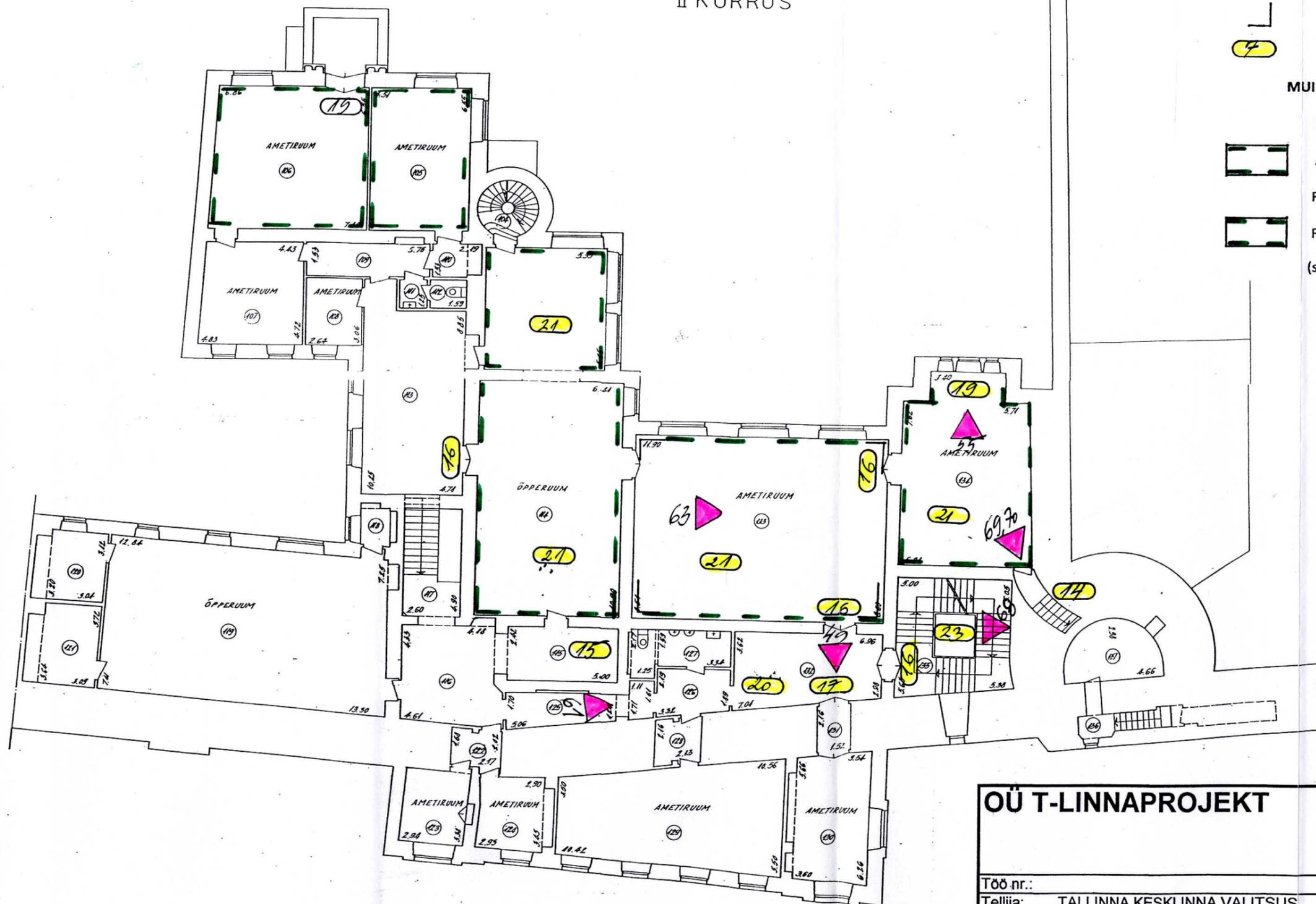

- E**
TINGMÄRGID.
- KULTUURIVÄÄRTUSEGA DETAILIDE JA TARINDITE INVENTEERIMINE**
- FOTO SUUND JA NR.
 - ŠTUKKLAGI, lae- ja seinakarniis või rosett
 - KULTUURIVÄÄRTUSEGA DETAILIDE JA TARINDITE NR.
- MUINSUSKAITSE ERITINGIMUSED**
- Ehituslikud kitsendused
 - ARHITEKTUURSELT VÄÄRTUSLIKU INTERJÖÖRI SÄILITAMINE
 - Funktsionaalsed kitsendused
 - RUUMI AVALIK KASUTUSE OTSTARVE
(seltsi-,klubi-,meelelahutuse-,hariduse- muuseumi- jne...ruumid)

MÄRKUS:
1. DETAILIDE, TARINDITE TÄPNE LOETELU VT. SELETUSKIRI.

OÜ T-LINNAPROJEKT		MTR EP 10059833-0001;E 160/20 004-P	
		10133 Tallinn, Nunne 8	
		Tel/Fax (22) €6 44 35 38	
		E-mail: tiina@linnaprojekt.ee	
Töö nr.:	Tellijaja:	Peaarhitekt	T. Linna
	TALLINNA KESKLINNA VALITSUS		
Objekt:	Tallinn, UUS tn.19 hoone		
	Kultuuriväärtusega detailide inventeerimine		10.06.2008
Joonis:	1.KORRUSE PIAAN	Töö staadium:	Leht:
		M. 1:200	MET
			U-2

II KORRUS

TINGMÄRGID.

KULTUURIVÄÄRTUSEGA DETAILIDE JA TARINDITE INVENTEERIMINE

FOTO SUUND JA NR.

ŠTUKKLAGI, lae- ja seinakarniis või rosett

KULTUURIVÄÄRTUSEGA DETAILIDE JA TARINDITE NR.

MUINSUSKAITSE ERITINGIMUSED

Ehituslikud kitsendused

ARHITEKTUURSELT VÄÄRTUSLIKU INTERJÖÖRI SÄILITAMINE

Funktsionaalsed kitsendused

RUUMI AVALIK KASUTUSE OTSTARVE

(seltsi-, klubi-, meelelahutuse-, hariduse- muuseumi- jne...ruumid)

MÄRKUS:

1. DETAILIDE, TARINDITE TÄPNE LOETELU VT. SELETUSKIRI.

OÜ T-LINNAPROJEKT

MTR EP 10059833-0001; E 160/2(004-P

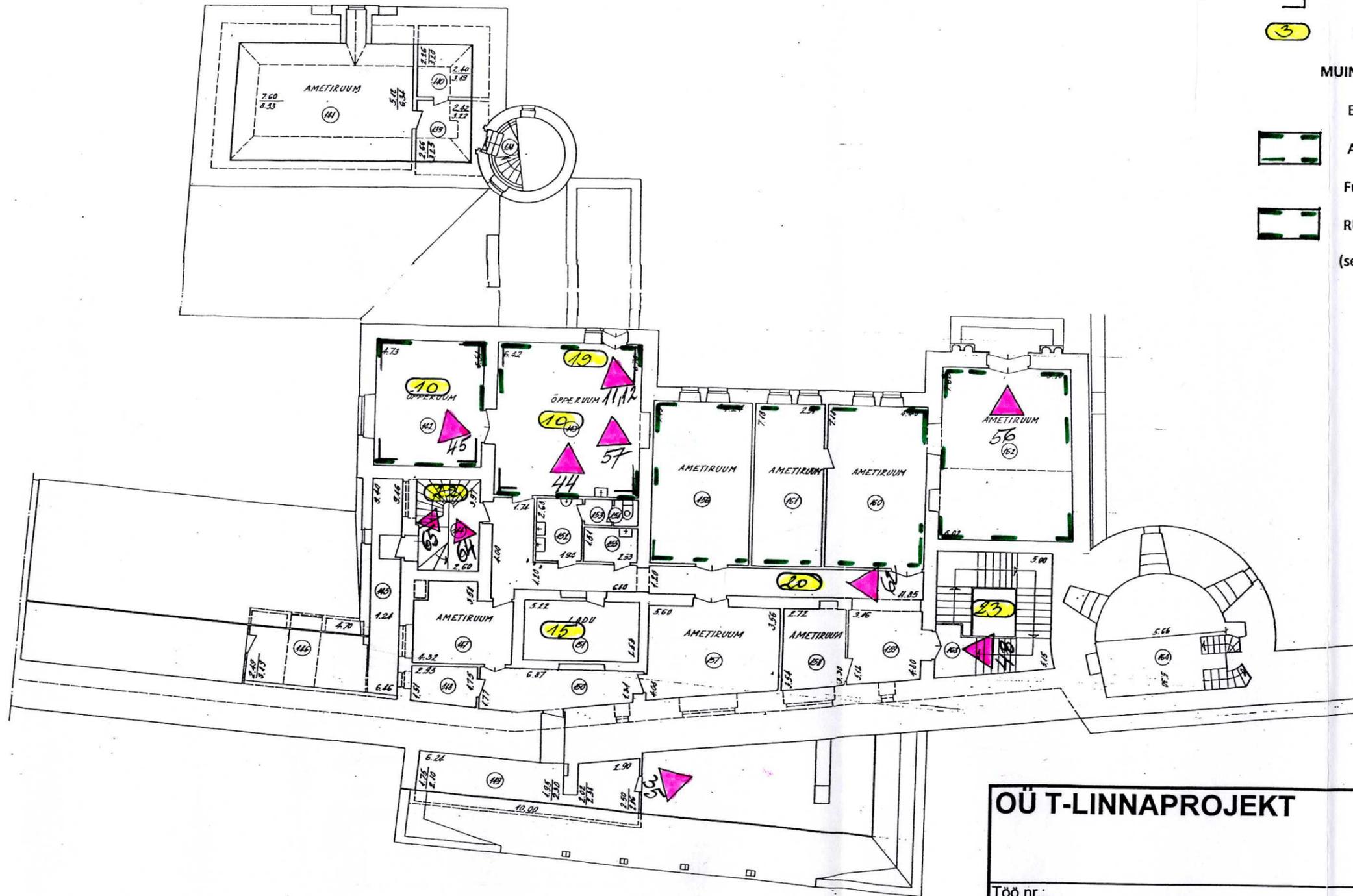
10133 Tallinn, Nunne 8

Tel/Fax (22) 66 44 35 38

E-mail: tiina@linnaprojekt.ee

Töö nr.:	Arhitekt	T. Linna	
Tellijaja:	TALLINNA KESKLINNA VALITSUS		
Objekt:	Tallinn, UUS tn.19 hoone		
	Kultuuriväärtusega detailide inventeerimine		10.06.2008
Joonis:	2.KORRUSE PLAAN	Töö staadium:	Leht
	M. 1:200	MET	U-3

III KORRUS

TINGMÄRGID.

KULTUURIVÄÄRTUSEGA DETAILIDE JA TARINDITE INVENTEERIMINE

FOTO SUUND JA NR.

ŠTUKKLAGI, lae- ja seinakarniis või rosett

KULTUURIVÄÄRTUSEGA DETAILIDE JA TARINDITE NR.

MUINSUSKAITSE ERITINGIMUSED

Ehituslikud kitsendused

ARHITEKTUURSELT VÄÄRTUSLIKU INTERJÖÖRI SÄILITAMINE

Funktsionaalsed kitsendused

RUUMI AVALIK KASUTUSE OTSTARVE

(seltsi-,klubi-,meelelahutuse-,hariduse- muuseumi- jne...ruumid)

MÄRKUS:

1. DETAILIDE, TARINDITE TÄPNE LOETELU VT. SELETUSKIRI.

OÜ T-LINNAPROJEKT

MTR EP 10059833-0001;E 160/20.004-P

10133 Tallinn, Nunne 8

Tel/Fax (22) 66 44 35 38

E-mail: tina@linnaprojekt.ee

Töö nr.:		Peaarhitekt	T. Linna	
Tellija:	TALLINNA KESKLINNA VALITSUS			
Objekt:	Tallinn, UUS tn.19 hoone Kultuuriväärtusega detailide inventeerimine			10.06.2008
Joonis:	3.KORRUSE PLAAN	Töö staadium:	MET	Leht: U-4
	M. 1:200			